

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-

ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za inozemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Položaj Francije

Francija je že nekaj mesecev kar stalno v ospredju splošnega zanimanja. Razlogov za to je več. Nekateri so izrazito notranjepolitičnega značaja, drugi se tičejo njenega mednarodnega položaja, tretji pa so v neposredni zvezi s strateškimi načrti obeh vojnih taborov v tej vojni. Ako pri vsem tem pomislimo, da je Francija premagana država, da je razdeljena v dva dela, ki med seboj ne le nista povezana v celoto, temveč je med njima celo precej ostro nasprotje, ter da se je končno Petainova vlada tako rekoč čez noč znašla pred kopico težkih gospodarskih in socialnih vprašanj, ki zahtevajo nujne rešitve, lahko takoj presodimo, kako košljiv je položaj države v vseh pogledih. Tudi v povsem normalnih časih bi takšen položaj zahteval od državnih upraviteljev nenavadne sposobnosti, predvsem pa izredno potrpežljivost v odstranjevanju vseh nevednosti ter neizpurno vero v boljšo bodočnost. Toliko bolj velja vse to v teh izrednih časih, ko se notranjim nevednostim lahko nepričakovano pridružijo tudi zunanje.

Ako vse to upoštevamo, se seveda ne moremo čuditi, da prihajajo o položaju v Franciji in splošnem položaju države vsak dan nove vesti, ki seveda ne ustvarjajo jasnosti v presoji razmer. Pisali smo že pred dnevi o tem. Toda poročila znova obračajo pozornost na Francijo in potrebno se nam zdi, da čitatelje spet informiramo o razvoju, čigar potek je, kakor se zdi, vedno bolj nagle in dramatičen. Deloma je to v zvezi z zaostrovanjem nasprotij med zasedeno in nezasedeno Francijo, deloma pa pretega ta ožji okvir in sega na mednarodno področje, na področje francoskih odnosov z Nemčijo.

V prvem pogledu vzbujajo pozornost pariški razgovori francoskega mornariškega ministra admirala Darlana z Lavalom in nekaterimi njegovimi sodelavci. Ti razgovori se spravljajo v neposredno zvezo z novimi napovedmi o verjetni presnovi Petainove vlade, ki naj bi se skrhala na najmanjše število ministrstev. To naj bi obenem pomenilo dokončno likvidacijo incidenta, ki je nastal z Lavalovo izločitvijo iz vlade 13. decembra lanskega leta in ki se 21. januarja tega leta s sestankom med Petainom in Lavalom ni še popolnoma poravnal. V drugem pogledu pa se opaža vidna rezerviranost Berlina in Rima nasproti Vichyju. Berlin soglašal s kampanjo pariškega tiska proti vichyjski vladi, kampanjo, ki je izrazito zunanje-političnega značaja, kajti pariški listi odkrito vprašujejo, ali hoče vichyjska vlada ali ne nadaljevati s politiko, dogovorjeno med Hitlerjem in maršalom Petainom o priliki njunega lanskega sestanka v kraju Montoire. V Berlinu tudi ne prikrivajo pogoja za takšno nadaljevanje: povratek Lavalu v vlado. Zato se sedaj v zvezi s pariškimi razgovori admirala Darlana ter v zvezi s povratkom nemškega diplomatskega zastopnika v Franciji Abetza, ki je tni imel razgovore z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom, iz Berlina v Pariz, pričakuje večje spremembe v Vichyju. Baje se vodijo tudi razgovori za spremembo nekaterih določb nemško-francoskega premirja. Toda pozornost je glede tega vzbudila okolnost, da je francoska službena poročevalska agencija navedla te dni poročilo švicarskega lista »Basler Nachrichten«, ki izražal mnenje, da ne bo Francija pristala na nobeno koncesijo, ki bi bila nasprotna časti Francije. Maršal Petain, piše švicarski list, je trdno odločen, da lojalno izjavi vse sedanje določbe premirja, da pa v nobenem primeru ne namerava iti preko tega okvira.

Tako prikazujejo položaj tudi druge neposredne informacije iz Francije. V budimpeštanskem vladnem organu »Pester Lloyd« smo na primer čitali te dni v posebnem dopisu iz Vichyja med drugim tudi naslednjo označbo maršala Petaina: »Maršal Petain stoji visoko nad vsemi malimi napakami ljudi, on je samo Francoz. On ne pozna prijateljske ali jeze proti tej ali oni državi, zanj obstoji samo njegova domovina. Njegova politika ne pozna simpatij ali odvratnosti, ona pozna samo svetost dane besede.«

Še bolj konkreten je v tem pogledu dobro informirani vichyjski poročevalac francoskega švicarskega lista »Gazette de Lausanne«, ki v svojem rednem situacijskem poročilu iz Francije dopušča sicer možnost osebnih sprememb v Petainovi vladi v smislu nemških želja, ki pa takoj nato pripominja, da bi mogli smatrati to za senzacijo samo ljudje, »ki nečejo še razumeti, da določba smer francoske politike izključno in samo maršal Petain«. Dopisnik pripominja glede tega še posebej: »Naj državni šef postavlja ali odslavlja ministre, vse to dela samo zato, ker smatra, da je to potrebno iz višjih interesov države, ki jo edini vodi.« Konkretno je poročevalec mnenja, da se bo Petainova vlada verjetno skrhla na štiri ministrstva, od katerih bi dva prevzela oba vojaška sodelavca Petaina admiral Darlan in general Huntzinger, proti katerima tudi v Parizu ni pomislekov, dva pa dva prejšnja in med tem izločena

Kritičen položaj Francije

V Londonu menijo, da se bo že v prihodnjih dneh razjasnil položaj v Franciji in pokazalo, po kateri poti bo krenila maršalova Francija

London, 4. febr. j. (AFT). Na merodajne angleške kroge je danes navall pravcati plaz vprašanj glede položaja v Franciji, ki je videti, kakor da je dosegel svojo kritično točko. Nedvomno je, da je bodoči razvoj položaja v Franciji za Anglijo še prav posebne važnosti in v Londonu z nemajhno zaskrbljenostjo spremljajo razvoj dogodkov. Trditi je mogoče trenutno le to, da pomenijo večerajšnji razgovori v Parizu in današnja posvetovanja v Vichyju predigro, ki bo v svojem nadaljnjem delu pokazala bodisi pripravljenost Francije za nove koncesije Nemčiji (odstopitev če že ne mornarice, pa vsaj francoskih mornariških oporišč za potrebo Nemčije), ali pa izraz neuklonljive odločnosti maršala Petaina, da ne da ničesar doklenčnega, vendar pa je treba pričakovati, da bodo že prihodnji dnevi razjasnili položaj.

Vesti, na podlagi katerih bi bilo mogoče presojati položaj, prihajajo v London iz oficijelnih švicarskih, kakor tudi iz raznih nekontroliranih francoskih in ameriških virov. Teh vesti je nebroj, toda po svoji vsebini so si tako nasprotujoče, da ne nudijo niti približno solidne opore za presojo resničnega položaja. Na merodajnem mestu v Londonu naglašajo, da o bodoči poti, po kateri bo krenila Francija, ni mogoče reči še ničesar dokončnega, vendar pa je treba pričakovati, da bodo že prihodnji dnevi razjasnili položaj.

V Londonu — kjer nimamo nikalnih diplomatskih stikov z Vichyjem, se lahko samo nadejamo, da bo morda razvoj položaja v Afriki tolikanj vplival na javno mnenje v Franciji, da vlada v Vichyju ne bo pripravljena pristati na nikakršne nemške načrte, po katerih naj bi Nemčija poslala Italijanom v Afriki pomoč preko francoskega oporišča Bizerte v Tunisu, ali katerekoli druge pomorske baze francoskega imperija.

Pariz, 4. febr. AA. (DNB) Tukaj se je izvevalo, da je imel admiral Darlan včeraj v hotelu Matignonu v navzočnosti zastopnika francoske vlade v zasedenem ozemlju veleposlanika Fernanda de Brinona dolg razgovor z Lavalom. Iz istih krogov se je zvedelo, da se je razgovor nanašal na splošno francosko politiko.

New York, 4. febr. j. (A. R.) Po informacijah dopisnika »New Yorks Timesa« iz Pariza je morda treba že za danes pričakovati obsežne spremembe v francoski vladi kot posledico včerajšnjega pariškega sestanka med admiralom Darlanom ter bivšim zunanjim ministrom Lavalom. Kot bodoči možje se v merodajnih francoskih političnih krogih imenujejo admiral Darlan, general Huntzinger ter Laval, vendar pa so zaenkrat prazna vsa ugičanja, kako naj bi si te osebnosti delile oblast v nezasedenem delu Francije. V krogih, ki so blizu vlade, tudi ne dajejo nikalnih pojasnil o rezultatu včerajšnjega pariškega sestanka. Vse govornice o doseženem sporazumu za sodelovanje med Francijo in Nemčijo so gole kombinacije, lansirane iz raznih virov, ki pa jim manjka slehni službeni značaj.

O čem so razpravljali v Parizu

Bern, 4. febr. p. Vlada v Vichyju se ni objavila nobenega službenega poročila o razgovorih, ki jih je imel admiral Darlan v Parizu z Lavalom in nemškim poslanikom Abetzom. V berlinskih krogih izjavljajo, da je bilo pri tej priliki govora o splošnih političnih smericah in o nadaljnjem sodelovanju med Nemčijo in Francijo. V berlinskih diplomatskih krogih krožijo vesti, da sta Darlan in Abetz razpravljala tudi o ponovnem vstopu Lavalu v francosko vlado. Načeto je bilo baje tudi vprašanje bodoče usode francoske vojsne mornarice in o stališču francoske vlade do nove osnove Lavalove stranke v Parizu. V berlinskih krogih so mnenja, da predstavlja ta stranka instrument, ki naj omogoči in pospeši Lavalov povratek na položaj zunanjega ministra v Petainovi vladi.

V zvezi s tem so se v Berlinu razširile vesti, da je Laval danes odpotoval iz Pariza v Vichy na razgovor z maršalom Petainom. Nemški listi so sicer slej ko prej še vedno rezervirani, vendar pa znova naglašajo, da Petainova vlada ne upošteva želja francoskega naroda, marveč, da vodi maršal Petain politiko na svojo roko, zlasti, odkar je odstranil iz vlade Lavalu. Na drugi strani pa prihajajo iz Vichyja uradno še nepotrjene vesti, da je maršal sodelavca. V kolikor je verjetno, da bi eden izmed njih bil Laval, je »dvomljivo, ali bi v tem primeru Flandin še pristal na sodelovanje«.

Glede sodelovanja z Nemčijo je švicarski poročevalec prepričan, da je na gospodarskem področju brez nadaljnjega mogoče, dvomi pa, da bi bil Berlin stavlil Vichyju tudi zahteve vojaškega značaja, češ da Nemčija »predobro pozna položaj maršala, ki se strogo drži vojaških določb premirja, na katerega je pristal v težjih trenutkih kakor so sedanji«. Splošno je tudi zatrdjevanje v Vichyju, da ne bo francosko vojno brodogradnje v nobenem primeru uporabljeno proti bivšim angleškim zaveznikom. Glede obrambe kolonialnega imperija je prav spopad med francosko Indokino in Siamom pokazal, da za maršala Petaina to ni samo beseda. Samo to je po

Petain pripravljen presnoviti svojo vlado in znova poveriti vodstvo zunanje politike Lavalu, da pa zahteva izsena jamstva, da Laval ne bo vodil politike na svojo pest, marveč samo v soglasju z vlado in pod nadzorstvom maršala Petaina.

V nemškem zunanjem ministertvu so danes na vprašanje novinarjev izjavili, da zaenkrat ni mogoče dati nikake izjave o razvoju odnosov med Nemčijo in Francijo, marveč da bo treba počakati na razvoj dogodkov.

Bern, 4. febr. p. Admiral Darlan, ki se je mudil včeraj v Parizu, se je vrnil danes v Vichy. Lyonski radio je danes ponovil njegovo izjavo, da ostane francoska mornarica pod izključnim poveljstvom francoske vlade ter da se bo borila proti vsakomur, ki bi jo napadel. Prav tako je bil ponovno objavljen poziv, naj se prijavijo v čim večjem številu prostovoljci za francosko vojno mornarico, ki mora biti vedno pripravljena za obrambo Francije in francoskih kolonij, če bi nastala kaka potreba.

Posvetovanja pri Petainu

Vichy, 4. febr. s. (Ass. Press) Admiral Darlan je nocoj prispel iz Pariza nazaj v Vichy ter se je takoj podal k maršalu Petainu, s katerim je imel daljšo konferenco. Nekatera poročila pravijo, da se admiral Darlan jutri vrne v Pariz.

Vichy, 4. febr. s. (Ass. Press). Zunanji minister Flandin in vojni minister Huntzinger sta bila nocoj poklicana k maršalu Petainu in sta prisostvovala drugemu delu razgovora z admiralom Darlanom.

Prvi sestanek narodnega sveta

Vichy, 4. febr. j. (Havas) Novo ustanovljeni francoski narodni svet se bo konec februarja prikrat sestel v Lyonu.

Nemške čete niso v zasedeni Franciji

Bern, 4. febr. j. (DNB) Kakor poroča službena francoska poročevalska agencija

Havas, na merodajnem mestu v Vichyju kar najengetneje zanikajo v inozemstvu razširjene vesti, po katerih naj bi bile nemške čete na nekaterih mestih že stopile na ozemlje nezasedene Francije.

Nemčija in nova francoska stranka v Parizu

Berlin, 4. febr. j. (DNB) K ustanovitvi nove francoske politične stranke v Parizu »Rassemblement National Populaire« ne zavzemajo v Berlinu niti na uradnem mestu, niti v političnih krogih nikakega stališča. Wilhelmstrasse je edino le ponovno izrazila svoje znano stališče, da je vprašanje oblikovanja francoske bodočnosti zgolj stvar francoskega naroda. Vendar je treba iz dejstva, da je bila v Parizu ustanovljena nova politična stranka, sklepati, da se v Parizu združujejo skupine in sile, ki so mnenja, da politika, kakršno vodi zdaj Vichy, ne odgovarja željam velikih množic francoskega naroda.

Možnost pohoda preko Balkana

V Ankari budno spremljajo politični razvoj na evropskem jugovzhodu, da jih ne bi morda kaki nepričakovani dogodki presenetili

Ankara, 4. febr. i. (AR). Potovanje rezidenta turške republike po Anatoliji je zelo tajinstvenega značaja in čuva na merodajnih mestih o njem kar največjo diskretnost. Znano je toliko, da je 29. januarja prezident Ismet Ineni potoval v smeri proti Erzerumu. Načrt nadaljnjega potovanja ni znan.

Turški listi objavljajo vsakovrstna ugičanja o inspekcijskem potovanju predsednika republike in ga »spravljajo« v neposredno zvezo z obiskom ameriškega polkovnika Donovan v Ankari. Kakor se je zvedelo, je imel pred odhodom v Ankaro Donovan v Carigradu sestanek z generalom angleških vojaških sil na Srednjem vzhodu. V turških političnih krogih pripisujejo poseben pomen tudi zadnjim izjavam kancelarja Hitlerja, v kolikor so se tikala Balkana. Izražalo namreč bojazen zaradi možnosti kake angleške akcije na Balkanu, ki naj bi Turčijo postala na pred izvršeno dejstvo ter jo na ta način prisilila k vstopu v vojno.

V Ankari so bili v zadnjih dneh zlasti tudi opaženi ponosti obisk tamkajšnjega angleškega poslanika pri turškem zunanjem ministru Sarazoglu. Nedvomno je, da so intervencijske struje v Turčiji zelo močne in aktivne, hotet Turčijo čimpeje uvrstiti med angleške zaveznike, na drugi strani pa je opažati tudi močno privrževanje nekaterih krogov za ohranitev Turčije izven vojnega spora.

Mnenje turškega generala

Carigrad, 4. febr. j. (A. T.) V listu »Tasvir-i Efkâr« se bavi general Sabiz z možnostjo nemškega prehoda preko Balkana brez pristanka ali s pristankom Bolgarije. Sabiz je mnenja, da lahko pride do tega prehoda neposredno po prvi večji odločbi. Po njegovem mnenju bi pričel prehod nemške oklopne divizije, ki bi prestopile bolgarsko mejo v Dobruddži. Druge nemške divizije bi bile zbrane za prehod preko Dunava na obojuju Bukarešte. V primeru, da bi v tem pohodu sodelovali Bolgari, bi se njih sile na brž obrnele proti Solunu in zapadni Traciji s končnimi točkami Solun in Sres. General Sabiz pravi, da bi v tem primeru prišlo do Grčiji na pomoč zelo verjetno niki grški zavezniki, ki ima kontrolno nad morskimi ožninami (general Sabiz ne omenja imena Turčije, čeprav je ta ona misljena). Da bi Nemčija prestrela ta potus pomoči, bi verjetno storila primerne protikrepe na terenu med reko Marico in Črnim morjem. Nedvomno je, da bi morala takoj nastopiti v takem primeru tudi Velika Britanija.

General Sabiz sodi končno, da razne utrdbe, ki naj bi poskušale zadržati nemški prehod, ne bi izpolnile svoje nalge, kakor jih ni mogla n. pr. Maginotova črta.

mnenju poročevalca važno, vse drugo pa je »posttranskega pomena«. Svoje poročilo takole zaključuje: »Francija je gotovo v težavnem položaju, kajti ne smemo niti za hip pozabiti, da gre za položaj države v premirju. Francozi to dobro vedo, toda oni odobravajo postopanje maršala, ker imajo zaupanje v njegovo politično preudarnost in v njegovo odločitve, pa naj bodo te kakršne koli.«

Iz daljave ne moremo presoditi, ali je vse to točno ali ne. Ob pomanjkanju drugih poročil pa moramo pri presoji položaja vsekakor dati prednost neposrednim poročilom. Ker je položaj Francije v zvezi z vojnim razvojem vedno bolj košljiv, je razumljivo, ako vzbujajo razvoj v tej državi vedno večjo pozornost. Zato smo nanj opozorili.

Edini izglede bi imela obramba, ki bi bila od vsega početka povsem ofenzivnega značaja.

Kam bo usmerjena nemška ofenziva

London, 4. febr. j. (United Press) Kakor poroča posebni dopisnik Reuterjeve poročevalske agencije z nemške meje, se vse bolj veča verjetnost, da pripravljata Nemčija tudi še nadalje ekspanzivne korake proti vzhodu, dočim se hkrati ni nič zmanjšala verjetnost, da grozi prav tako še zmerom tudi ofenziva na zapadu. Po vseh znakih sodeč ni izključeno, da bo Nemčija obe akciji pričela istočasno. Dokaz nezmanjšanih nemških interesov za prodor na vzhod nudi v prvi vrsti zelo pomirljivi ton nemškega poslanika von Papera v Ankari, ki je našel zelo značilen odmev tudi v turškem tisku. Turški listi noračajo, da je Nemčija zagotovila Perziji, da ne goji proti njej nikalnih zavojevalnih namer. Na drugi strani je bilo armenski narodni manjšini v Perziji z nemške strani popolnoma jasno povedano, da Armenci v svojih avtonomističnih težnjah ne smejo pričakovati nikakršne podpore od države osl. Nadalje je poslanik Papan v Teheranu zagotovil, da smatra Nemčija zahteve armenske narodne manjšine po samostojnosti kot docela neutemeljene.

Nov demanti Moskve

Moskva, 4. febr. j. (DNB) Inozemski tisk je razširil neke informacije, po katerih naj bi bil sklenjen med Sovjetsko unijo in Turčijo tajen sporazum, na podlagi katerega naj bi se bila Sovjetska unija obvezala dobaviti Turčiji orožje za primer nemške aktivnosti na Balkanu, proti kateri naj bi se Turčija postavila v bran. V Moskvo naj bi bila odšla tudi že neka turška komisija, poverjena z nakupom orožja.

Agencija Tass je pobjašena izjaviti, da med Sovjetsko unijo in Turčijo ni bil skle-

Bagrjanov odstopil

Zaradi odpora, ki ga je izzval njegov govor v sobranju o načrtnem gospodarstvu, je moral kmetijski minister Bagrjanov odstopiti

Sofija, 4. febr. p. Kriza, ki jo je povzročil nedavni govor kmetijskega ministra Bagrjanova v sobranju, ko je ostro kritiziral gospodarsko politiko vlade, je bila danes rešena. Izgledalo je že, da bo postopanje Bagrjanova izzvalo odstop celotne vlade, zlasti še, ker je trgovinski minister Zagorov v znak protesta podal ostavko. Po večdnevih razgovorih je bila sedaj kriza vlade rešena s tem, da je podal ostavko kmetijski minister Bagrjanov. V svoji pismeni utemeljitvi, ki jo je izročil predsedniku vlade Filovu, navaja Bagrjanov, da se umika iz vlade zaradi nesoglasij, ki vladajo med člani vlade glede gospodarske politike. Bagrjanov je izročil pismo ostavko tik pred pričetkom seje sobranja, ki je imelo ob 16. nadaljevati proračunsko razpravo in razpravo o zakonu glede gospodarske organizacije države, ki ga je v zvezi s proračunom kmetijskega ministrstva predložil Bagrjanov.

Vlada se je tik pred pričetkom seje sobranja sestala k seji, ki so ji prisostvovali vsi člani razen kmetijskega ministra Bagrjanova. Ob 16.45 je vlada končala svoja posvetovanja, nakar je ministrski predsednik Filov takoj ob pričetku seje sobranja prečital ukaz o ostavki kmetijskega ministra Bagrjanova in obenem objavil ukaz, s katerim je začasno vodstvo kmetijskega ministrstva poverjeno predsedniku vlade Filovu.

V kratkem govoru je Filov raztolmačil pomen te spremembe v vladi in poudaril,

da vodi vlada samo eno politiko, ki je politika vlade, ne pa politika posameznih resornih ministrov.

Bivši minister Tošev poziva k slogi

Sofija, 4. februarja, AA. »Zora« prinaša uvodnik bivšega predsednika bolgarske vlade Andreja Toševa pod naslovom »Skušnje in upanje«. Tošev pravi, da je bolgarski narod v svoji preteklosti večinoma zato doživil poraze, ker je bil duhovno in politično razbit. Na koncu pa pravi: Kot bolgi Bolgari ne smemo poabiti, da je naša sveta dolžnost ne samo, da mislimo, temveč da tudi delamo do zadnjega vsi s skupnimi napori za čim boljše ozdravitev naše države, za ozdravitev napetega ozračja. V miru se pripravljamo moralno in gmočno v vsakem primeru, da bomo čim vrednejši državljani vse morebitnosti in nove preizkušnje, katere nam je morebiti usoda namenila. Z zaupanjem in upanjem pričakujemo sedaj tisto srečno bodočnost, ki jo je naš narod zaslužil.

Teleki zbolel

Budimpešta, 4. febr. n. (Stefani). Madžarski ministri predsednik grof Teleki je obol. Napadla ga je influenza. Zdravniki so mu svetovali, da ostane v postelji.

Naši kraji in ljudje

Vladika Strossmayer in mladi rod Zlate besede jugoslovenskega apostola mladini

Ljubljana, 4. februarja
Jugoslovenska mladina je slavila danes spomin na nepozabnega vladiko Josipa Jurja Strossmayerja. Po zavodih so bila predavanja in deklamacije, dan je bil pouka prost.

Med velikani, ki jih je trojednemu narodu naklonila usoda, preden mu je zasijala zarja svobode v enotni državi, je nesmrtni djakovski vladika eden izmed naših najvišjih nacionalnih patriarhov, vodnikov in prerokov. Po očetovih prednikih nemškega pokolenja, po materi pa goreč Hrvat je družil v sebi najbistrejši razum s plantičnim domoljubjem. Vse preozek mu je bil okvir hrvatske banovine in visoki svečeniški poklic ni mogel utesnjevati njegovih razgledov po širnem slovenskem svetu. Poznal je samo eno borbo: borba za pravico, poštenost in bratstvo — in v tej borbi je bil tako dosledno neizprosna, da ga niso mogli krotiti ne mugljaji iz Rima, ne usko samega starega avstrijskega vladarja.

Vladika Josip Juraj Strossmayer pa ni bil samo propovednik, bil je tudi tvorec, ki je zapustil svojemu narodu prekrasno dediščino. Galerija umetnosti v Zagrebu, Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti, veličastni okras dinkovske katedrale, nešteto dobrodelnih legatov — to je samo površina navedba njegovih širokogrudnega mecenstva. Z živim zgledom in z od-

krito besedo je izpričal, kako je treba služiti ideji trojednega naroda. Najpše pa je to storil s svojimi prekrasnimi navetvami vse jugoslovenski mladini, ki ji je zapustil naslednjo oporoko:

»Bodite delavni, bodite marljivi, a nad vse bodite pošten! Poštenost je tista luč, ki prežarja in krepi vsak plemeniti živec v narodnem življenju. Bodite mi vi, bodočnost našega niroda oplemeniteni s poštenostjo! Potem, ne bo nikogar, ki bi se bal za naš narod. Bili so še huiši časi kakor so današnji in vendar se je naš narod s svojo poštenostjo viteško ohranil kljub vsem sozračnikom. In če Bog da, tudi danes ne bo propadel, dokler bo v svojem srcu varoval svetlobo in poštenost ter v svojih mislih čisto vztrajnost!«

Res zlate besede, napisane kakor nalašč za današnji čas! Vladiki Jaspur Jurju Strossmayerju je usoda naklonila dolg življenjski razpon (1815 — 1905), toda s svojim delom in zgledom je med nami venomer pričujoč. Ime nesmrtnega vladike naj bo program vsem, ki ljubimo skupno domovino Jugoslavijo! Njegovi zgledi pa naj bodo zvezda vodnica naši mladini v bodočnost. Potem se nam ne bo ničesar bati, pa naj se prihodnost odpira pred nami še tako meglena in mračna. Slava spominu vladike Josipa Jurja Strossmayerja!

Novi veliki snežni zameti ovirajo železniški in avtobusni promet

Ljubljana, 4. februarja
V ponedeljek je začelo snežiti in večera je močno snežilo ves dan. Ko je minil teden Ljubljana dobila skoraj pol metra debelo snežno odejo, je snež padel na suha, zamrzla tla, potem pa je poslopolno južno vreme, da je sneg naglo pobiral s cest. Sneg, ki nas je zdaj obiskal, pa je južen in težek, da najbrž ne bo dolgega vetra. Motorni plugi so imeli večeraj na vse zgodaj mnogo dela, da so po ulicah in cestah napravili gazi. Nekaj brezposelnih, ki jih je občina že prejšnji teden najela, so bili tudi večeraj zaposleni s kidanjem snega, ki ga številni vozniki odvažajo v Ljubljano. Tivoli in ostali drevoredi nudijo pod belim okrasjem lepo sliko, a količina snega je tolikšna, da mlado drevje trpi škodo pod težo. Najhuje pa so prizadete ptice, ki se tudi na periferiji, kjer ni tako intimnega razmerja med njimi in ljudmi kakor v Tičstani, zupno bližajo hišam in prosijo, naj jim usmili ena roka natrese drobtine. Kakor je že navada, je tudi ta sneg prišel v naš tramvajski promet precejšnje zmedo. Ljudje nervozni čakajo na postajališčih, voza pa od nikoder ni, medtem ko jih cela vrsta drug za drugim teče v

nasprotno smer. Najbolj nerodne so zadrege na izogibalniščih, kjer sneg zmerom sproti zatrpava kretnice, da imajo tramvajski delavci s čiščenjem polne roke dela.

Maribor, 4. februarja
Na štajerskem sneži tako močno kakor še nikoli letosno zimo. Začelo je nletavati v noči na torek in je danes ves dan snežilo. Do popoldne je zapadlo novega snega za več kot 20 cm. Težnja skopaja je napovedala pretežno oblačno vreme in je obetala izboljšanje vremena. Minimalna temperatura je bila —15°C. Medtem pa je kar dalje snežilo in so že nastopile prometne motnje in občutne zamude v železniškem in avtobusnem prometu. Zlasti popoldne je bil nalet snega v vsem mariborskem okolju izredno močan in je do večera padlo že nad pol metra snega. Vlaki prihajajo z zamudami, zameti pa bodo zavirali avtobusni in vozni promet.

Celje, 4. februarja
Nad 40 cm snega je zapadlo v Celju in okolici v noči od ponedeljka na torek in danes čez dan. Tako je omorila in zle slovenskih smučarjev, ki bo od 7 do 9 t. m. v Celju. Verjetno se bo snežna odaja še močno povišala.

Svečanosti v Dubrovniku in Kotoru Kljub nagajivemu vremenu najlepše praznovanje

Dubrovnik, 4. februarja
Kakor je bilo pričakovano po vseh prijavah, je Dubrovnik letos posebno svečano praznoval god sv. Blaža. Ob navzočnosti bana dr. Šubašića, ki je bil deležen splošne pozornosti, so se vrstile lepe tradicionalne svečanosti, ki so pridobile zlasti z otvoritvijo razstave dubrovnškega pomorstva skozi stoletja. V ponedeljek zjutraj, na sam god zaščitnika Dubrovnika, so krenile skozi mesto tri godbe s cerkvenimi zastavami na čelu procesije. V predmestju na Pločah so sprejeli cerkvene zastave iz vseh vasi dubrovnškega okraja. Vsa zastavonoša je pozdravil mesto z zastavo po starem običaju. Ves ta čas so muzike ne prestanto igrale, strelci pa so streljali iz planinskih pušk. Ko je prispela poslednja zastava, je krenil sprevod skozi severna vrata v mesto. Vsega je bilo 50 zastav. Sprevod se je ustavil pred cerkvijo sv. Blaža, kjer so bili zbrani cerkveni dostojanstveniki z nadškofom dr. Stepićem na čelu. Ob blagoslovitvi so se zastavonoše podali v katedralo, kjer se je pričela slovesna služba božja. Nadškof dr. Stepić je v pridigi poudaril krščanski duh stare dubrovnške republike. Po službi božji se je razvila procesija, v kateri je med prvimi stopal ban dr. Šubašić. Nesli so reli-

kvije sv. Blaža, ki jih sme množica poljubljati. Popoldne pa je bila loterija, nakar so se zastavonoše spet razšli ob igranju godb in streljanju z mestnega obzidja. Zvečer je bila v gledališču prirejena občajna maskerada, s čimer je bilo praznovanje zaključeno.

Prav tako je vsa Boka Kotorska v ponedeljek proslavljala svojega zaščitnika sv. Trifuna. Kljub dežju je prišlo v Kotor mnogo ljudstva. Pred katedralo je bila zbrana slavna bokeljska mornarica z orožjem in zastavami. Na desni strani trga je stala častna četa pešadije s polkovno zastavo in vojaško godbo, na levi strani pa četa kraljevske mornarice s svojo godbo. Prišli so tudi gojenci mornariške šole kralja Tomislava s Korčule, pripeljali so se s šolsko ladjo »Mornarjem«. Tudi ti so se uvrstili med častne čete na trgu, prav tako dijaki kotorske pomorske trgovske akademije. Prišli so številni odlični predstavniki z armijskim poveljnikom Milojkom Jankovićem na čelu, medtem ko je mornariškega poveljnika zastopal kapetan bojnega broda Anton Kliner. Med tujimi odličniki je bil posebno opazen turški poslanik Tefvik Koperler. Cerkevne obrede je opravil kotorski škof dr. Pavle Butorac. Nekaj minut pred 10. uro se je admiral

bokeljske mornarice Rudolf Giunio podal v spremstvu višjih oficirjev na obalo, da sprejme kraljevega odposlanca, kapetana bojnega broda Maksa Marušića, ki se je pripeljal z motornim kraljevim mornarice. Prihod kraljevega poslanca je bil pozdravljen s topovskimi strelji z grajskih zidov. Pred katedralo je kraljev odposlanec sprejel raport in zasledil častno mesto. Godba je zaigrala kolo bokeljske mornarice in lepo oblečeni mornarji so začeli izvajati po-

samezne simbolične figure starinskega kola. Za zaključek je bila zaigrana državna himna, nakar je sledila v katedrali pontifikalna maša. Zaradi dežja je slovesna procesija letos izostala. Popoldne se je kraljev odposlanec odpravil med igranjem godbe in ob streljanju topov. Ostali odličniki so se zbrali k banketu, pri katerem je bokeljski admiral v krasni zdravici izpovedal neomajno državljansko zavest prebivalstva Boka Kotorske. Bokeljska mornarica je obenem privedla po stari šegi kolo sile na mestne siromake. Zvečer je bil krasen ognjemet in baklada, pri čemer so streljali iz starinskih pušk. Nato je bila svečana Strossmayerjeva akademija. Svečanosti se bodo končale prihodnje nedeljo.

Pogreb italijanskih mornarjev na Hvaru Žrtve napada podmornice na vlačilec »Ursus«

Split, 4. februarja
Včeraj so na Hvaru pokopali žrtve pomorske bitke, ki se je odigrala v petek, 31. januarja, med otokoma Lastovom in Sušcem približno 8 milj izven naših teritorialnih vod. Kaker je bilo že javljeno, je tu neznana podmornica napadla italijanski vlačilec »Ursus«, ki je vlekel ladjo, nato-varjeno z vojnimi potrebščinami in oboroženo s topovi in strojnicami. Že prvi topovski strel s podmornice je zadell remorker v oddelku za stroje, kjer je nastala eksplozija in je izbruhnil požar, ki se je povsem jasno videl z naših izvidniških postaj. Remorker se je kmalu potopil. Na njem je bilo 19 članov posadke. Z ladje so takoj pričeli streljati na podmornico ter so izstrelili okoli 20 topovskih strelcev. Ali je bila podmornica zadeta, ni znano. Posadka na ladji je prerezala vrvi, s katero je bila privezana na remorker, nakar so valovi prignali ladjo v zaliv Milne. Na ladji so bili štirje člani posadke remorkerja, izmed katerih sta dva medtem podlegla ranam. V soboto je na Hvaru podlegel ranam še en ranjen častnik, dočim so 4 mornarje prepeljali v splitsko bolnišnico, kjer se sedaj zdravijo. Njihovo stanje je težko.

V soboto je v zalivu Milne naplavilo morje trupla šestih italijanskih mornarjev, ki so jih prepeljali v Hvar, kjer so večeraj pokopali 9 italijanskih mornarjev, namreč ono šestorico, ki jo je morje vrglo na suho, in tri z italijanske ladje s častnikom vred.

Včeraj zjutraj je pri svetilniku Pokosindolu vrglo morje na kopno še dve trupli italijanskih mornarjev, ki so ju pokopali na Hvaru večeraj popoldne. Pogrebu so prisostvovali mnogi hvarski meščani, zastopniki naših oblasti ter italijanski vicekon-

zul. Vseh skupaj je bilo torej na Hvaru pokopanih 11 italijanskih mornarjev.

Včeraj zjutraj je prispel na Hvar italijanski remorker, ki je odvlekel rešeno italijansko ladjo. Po mednarodnem pravu bi smela ladja ostati v naših vodah 24 ur ter se je pravice tudi polužila.

Včeraj zjutraj so v višini Vele Luke opazili ribiči mal čoln, v katerem sta bila dva italijanska vojaka s šlemi, ki sta veslala s poslednjimi silami. Za čoln sta se držala druga dva italijanska mornarja, si nista umela v njem prostora. Ko so se ribiči približali čolnu, so bili italijanski mornarji že povsem izčrpani. V čolnu je bil še peti mornar, ki pa je bil hudo ranjen. Naši ribiči so jim takoj nudili vso možno pomoč. Slekli so s sebe suhe obleke ter jih dali ponešenečim mornarjem in jih nato odvedli do Vele Luke. Med potjo do Vele Luke je hudo ranjen mornar umrl ter so ga večeraj popoldne pokopali v Vele Luke, dočim so rešene 4 mornarje prepeljali s parnikom »Bakara« v Split. Tudi ti mornarji so bili s remorkerja »Ursus«.

Včeraj so pri Sv. Nedelji na Hvaru našli čoln, ki je pripadal neki italijanski ladji, katere imena pa niso mogli ugotoviti. V bližini Šolte so ribiči opazili večeraj velik čoln dolg 7 metrov, ki je bil ves prelukan od strelcev iz strojnic. V čolnu so našli 2 mrtva italijanska mornarja, vsa prevrta od krogel. Čoln je pripadal večji trgovski ladji, o kateri sklepajo, da se je imenovala »Valerio Nicolao«. Menijo, da je bilo v čolnu večje število mornarjev, ki pa so bili ranjeni in so izgnili, ali pa so poskakali v morje, da bi se rešili. V čolnu so našli samo eno veslo. Popoldne je prišla sodna komisija, da ugotovi podrobnosti.

Petstotake so ponarejali Orožniki so aretirali pet osumljencev in jih po zaslišanju izročili sodišču

Slovenska Bitrica, 4. februarja
Iz Slovenske Bitrice nam po čisto o odkritju ponarejanja 500 dinarskih bankovcev in zaletju petih oseb, ki so s smelimi izdvojanji razpečevanje ali so vsaj vedele za ponarejanje. Opazovalci in izvedbe so volje varni stne orane v pravilno smer in je bilo pri pešarjih najdenih nekaj ponarejenih 500 dinarskih bankovcev, nadalje ključni in tudi drugi predmeti ki služijo ponarejanju pri njihovem delu.

Zaleta je bila družina, ki ni imela stika z že prej razkinkano Moljen-Gašičevo ponarejevalno družbo. Aretirani so bili v Zgornji Poljskavi Franc Mirnik, Ka-

rel Mirnik in Marija Mirnik v Slovenski Bitrici. Ludvik Mirnik in v Črešnjevci pri Slovenski Bitrici Franc Napst. Aretirane osumljence so zasliševali več dni. Skušali so taliti krivdo vendar bo o moralni kloniti sprčo na denih razprava. Vseh pripončkov in ponarejenih bankovcev. Danes je bilo zasliševanje zaključeno in so osumljence izročili sodišču.

K sreči je bila ponarejevalna družina razkinkana že v začetku tako da ponarejenih bankovcev še ni mnogo v prometu. Prebivalstvo slovenističnega okoliša naj pazi pri sorojanju 500 dinarskih bankovcev in naj vsak sumljiv primer sporoči bližnji orožniški postaji.

Skalaši so se zbrali na Rožci Prisrčen uvod v jubilejno leto zaslužnega kluba

Rožci, 1. februarja
Gorenjske gore so se davi zabavale v solincu, zasneženi vrhovi so bili pamično okrašeni. Alpinistični klub Ska se je obhajal na Rožci 20-letnico ustanovitve. Skalaši so imeli srečni krasnega solnčnega zimskega dne svoji velik praznik. Dvajset let je minilo, odkar so tik po veliki vojni spoznali mladi ljudje, da morajo biti naše gore res naše.

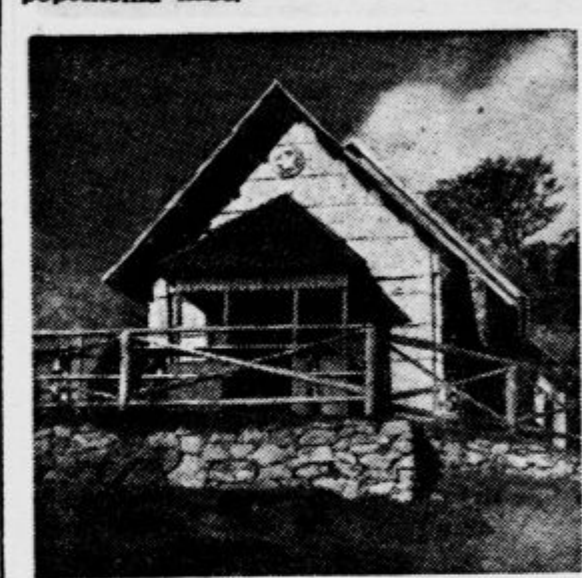
Slovenski rod prebiva med gorami. Skromni in suženjski smo bili dolgo, slednjič je SPD osvobodil planine narodu, ki prebiva onod. Pred tem pokretom SPD so se na naših planinah bavoh serehaisti, tuji ljudje in osvajači stene naših gor. Mi smo stali ponizno ob strani. Šele SPD je spoznalo pravo našo narodno pravico do lastnih gor, ono je oralo ledino, zida-

lo koče, gradilo pota in propagiralo planinarstvo med našim ljudstvom. Slavni alpinisti drugih narodnosti pa so še dalje osvajači stene naših gor in nosili lavorike zmag drugim.

Mladi rod je po vojni — ne iz ljubezni do senzacij, zmag in športne nadutosti, temveč iz narodne potrebe in velike ljubezni do rodne zemlje — sklenil končati z zmaganji tuicev v naših gorah. Skrajni čas je bil da so ti mladi ljudje z dr. Jugom na čelu začutili to potrebo. Ustanovili so pred 20 leti turistovski klub »Skalo«. Takrat se je začel pri nas gojiti alpinizem iz narodne potrebe. V stene naših gor so naši ljudje postavljali močice in plezali prvenstvene smeri. Padale so stene — ne zaradi reklame in ne zaradi senzacij — naši mladi alpinisti so

hoteli zgolj lavorik v domačih stenah. Imenoma dr. Tume in dr. Juzga so se pridružila še druga, sledil so: Joža Čop, dr. Miha Potočnik in svetovno znani imeni naših dveh odličnih alpinistov M. M. Debeljakove in Pavle Jesihove. Ti ljudje so se borili s skalnimi problemi v naših stenah in priborili narodu nesmrtno zmago. Pozneje se je vsem tem pionirjem pridružil še Uroš Zupančič kot glasnik novega časa. On je prvi začel gojiti zimski alpinizem. Njegov zmag v kopnih stenah so nam odnesli tuiči, nekaj let pokolenje v novejši dobi — zimski alpinizem na tujem ne da prilike do uspeha v naših gorah in sodim, da so naše gore šele zdaj popolnoma naše.

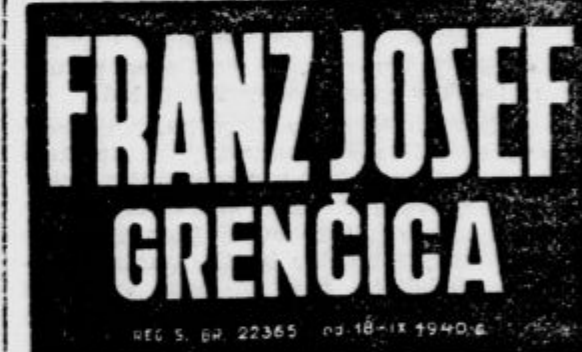

Koča TK Skale na Rožci

Ne samo v stenah, tudi na raznih poljanah so Skalaši dali slovenskemu narodu ljudi, ki so ponesli ime našega zimskega sporta daleč po svetu. Na 20-letni poti ustvarjanja in težkega dela so padle tudi žrtve. Ubili so se najboljši iz naših vrst, žrtvujoči življenja idealu, ki so ga spoznali za svojo življenjsko pot. Prestol, stari prekaljeni in zbitani Skalaši, pokolenje, ki je s pesmijo klinov in kladih reševalo v resni borbi naše skalne probleme in zmagovalo steno za steno, na oni iz smučarskih vrst — vsi gadije in asisti steni in skal ter snežnih poljan so se tokrat v velikem številu zbrali da skupaj proslave 20-letnico kluba na Rožci. Računi so bili čisti in častni — pretok ost je vredna skaleškega imena — o vsem bo govorila še zgodovina, kajti vse je bilo narejeno iz čiste vneme in žrtvovanja za narod. Nihče iz skalaških vrst ni tveval življenja in se ni v prejšnjih priblihal klin, ni se privezoval na tovarišovo vrvi zaradi sebe in zavoljo senacij — vsi so to delali s popolnim predurkom, žrtvujoč težko delo narodu in goram, ki so jih hoteli osvoboditi domovini.

Pred Skalaško kočjo na Rožci je ob triletju na 12 spregovoril predsednik prof. Janko Ravnik in orisal 20-letno življenjsko dobo kluba. Nato se je obilna skalaška tovarišija odpravila na smučeh na Dovie, da se na tamkajšnjem pokopališču pokloni prvemu ideologu Skale dr. Klementu Jugu, krasnemu vzorniku Skalašev, ki je znal delati in se tudi žrtvovati za skalaško stvar. Na grobu tega plemenitega človeka je spregovoril dr. Miha Potočnik, vsi ostali pa so se nesklonjenih glav, temveč polni vere v bodočnost poslovihi od groba in tako na svoj način razdili uvod v jubilejno leto.

Zuro.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Kulturni pregled

Roman Mire Pucove

Gospa Mira Pucova se je začela oglašati s feljtoni v »Jutru«. Še preden je mogla s tem priložnostnim družbam zadostno opozoriti na svoj pripravljen talent, je že dovršila roman, ki ga pravkar pripravljajo v Narodni tiskarni za Tiskovno zadrugo. Roman v petih delih z naslovom »Obraz v zrcalu« je obsežno delo, ki bo imelo v tisku dokaj čez 20 pol. Že obseg je pri začetnici presenetljiv. Vse naše pisateljice so začele z manjšimi spisi, zlasti najplodovitejša med njimi — Zofka Kvedrova. Gospa Mira Pucova se je polotila velikega teksta že na začetku svoje literarne poti. Za to je treba dveh priklupnih lastnosti: pisateljskega vzgona in vere vase. Mlada pisateljica ima oboje. O njenem romanu »Obraz v zrcalu« bodo govorili čitatelji in ocenjevalci, ko bo izšel. Za sedaj lahko rečem, da je roman delo izrazite pripovedne nadarjenosti in zdrave ambicije. Giblje se v okviru tradicionalnega realizma, vendar pa je uspešno izražala osebnostno doživljanje našega socialnega življenja in usode naših ljudi. V času, ko je slovensko meščanstvo dovršilo z razmahom v svobodni narodni državi svojega največjega razvojnega faza, dobiva z delom gospe Mire Pucove roman, ki se dogaja večdelno v njegovih plastih. S svojimi zanimljivimi pogostostmi kar napetimi zapletljivi s četka slovenskega življenja nekaj let pred svetovno vojno in med vojno zlasti pa v povojnem času z njegovo hausse in balne gospodarskih vrednot in z njimi zvezanimi človeških usod. Težje tega romana pa ni v kakršni koli problematiki,

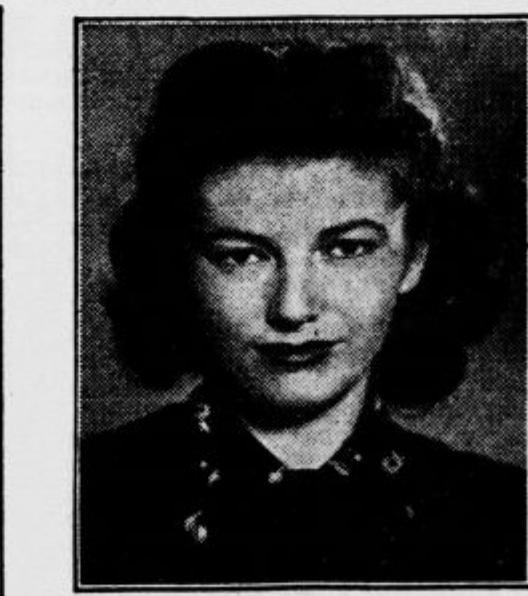
marveč v opisovanju usod in okolja, torej v čisto pripovednem veselju njegove avtorice.

Če bi bil intervjuvati Francos, ne bi mogel začeti brez poklonov mladi, šarmantni pisateljici. Kot Slovenec prehajam k stvarnemu jedru najinega književnega razgovora.

Kdaj ste začeli pisati svoj roman? — Je bilo prvo vprašanje, ki mu je sledil tale izpovedni odgovor.

— Tega dela sem se resno lotila poleti 1939 in kmalu me je snov tako prevzela, da nisem več vedela, ali se piše roman sam ali ga pišem jaz. To pot se niti toliko nisem utegnla ovestiti, da bi se mogla zopet vdati svojim pomislekom, dvomom in napadom malodušja, ki so me bili že večkrat prej odvrnili od pisanja. Kajti strast za pisanjem me je mučila že davno, že v otroški dobi. Bilo mi je tako, kakor da sem v nekaki omotici, osebe romana so začele pred menoj svoje samostojno življenje in so me z neodoljivo močjo potegnile za seboj, da sem se veselila, se žalostila, ljubila in sovražila z njimi. Še danes se moram smejat, ko se spominjam, da sem ob opisu nekaterih pretrajljivih prizorov jokala bridke solze, čeprav se ne zavedam, da bi bila sentimentalna, ne v življenju ne po načinu pisanja.

Kaj Ves je predvsem vo? To pri pisanju tega svojega obsežnega spisa? — Osnovna misel, na kateri sem zgradila roman, je prav preprosta: Vsi ljudje stremijo po neki osebni sreči, kakor koli uporabljajo različna sredstva, da bi do-

Ga Mira Pucova

segti ta svoj smoter. Saj je to naposled tragika nas vseh, da venomer iščemo neko oporišče, ki bi se ga mogli okleniti in ob njem zaživet lepše življenje, a smoter, ki ga zasledujemo, se nam nenehno izmika in beži od nas v večnem begu. To usodno iskanje, to stremljenje po neki izpolnitvi je začetni motiv vseh dejanj glavne junakinje mojega romana, tudi tistih, ki so ji v pogubo. Hotela sem, da bi strastni in sebični obraz te polnokrvne žene izrazil vse boje, vse navidezne zmag in poraze, kakor jih nujno prinaša življenje, če ga hočemo zaživet v povsem nebrzdanim pohlepu po sreči. Zato sem tudi začela vase njeno življenje, od mladih let pa dotlej, da se njena usoda od nekem spoznanju zaključijo, torej dobo, ki presega četrto stoletje. Odaev tega strastnega, brezobzirne-

ga značaja pada na vse usode, ki so z njo v kakršni koli zvezi in odgovor na vprašanje, ki jo ves čas muči, sem rahlo skušala naznačiti v osebni njene hčere. Zakaj rahlo? Zato, ker drugače sploh ni moglo odgovoriti na vprašanje, ki se ga v bistvu vsi trudimo rešiti — in zaman.

Kakere vzore ste predvsem imeli pred oči, ko ste se lotili tako velike naloge? — Že življenje samo nas uči, da moramo če hočemo pravilno razumeti neko dogajanje ali značaj neke osebe, poseči včas zelo daleč v preteklost. Kajti sedanost je samo člen verige, ki se je pričela vesati že davno. Od tod prizadevanje v sodobni angleški in ameriški literaturi, ki je nanes gotovo na višku, za pisanjem epično široko zasnovanih romanov, ki obravnavajo vse življenje nekega človeka ali razvoj neke rodbine. Takšen način tudi čudovito zbliža čitatelja z osebnimi romana, ker ga seznani z vsem dogajanjem, ki je z njimi v zvezi in mu je, kakor da bi leta in leta z njimi živel. Po merilih mnogih takšnih romanov sem bila še zelo skromna, ker sem zajela v svoje delo samo sedem in dvajset let.

Kako gledate na vprašanje epične literature in posebej še na delež, ki ga ima pri Slovenskih pisateljicah?

— Če boste vprašali raziskovalca, kaj ga je gnalo odkrivati tuje dežele, vam bo morda odvrnil, da je hotel koristiti človeštvu, toda verjemite mi: šel je, ker ga je mikalo iskanje. Tudi literatura, to čudežno področje še neodkritih možnosti, se da primerjati nekemu iskanju. In vendar tu po navadi ne iščemo, da bi kaj našli, temveč iščemo zaradi iskanja. Ni nam razumskih, globokomunih odnosov nasproti literaturi. Pišem zaradi pisanja. Delež slovenske pisateljice v naši literaturi? Prepričana sem, da bo vesko leto večji. Že knjižna sezona 1940/41 je ne-

kako v znamenju izvirnih ženskih romanov, a kolikor vem, čakajo na objavo še drugi obširni spisi izpod ženskega peresa, mnoga dela pa so še v ustvarjanju. Tudi po naših revijah se čedalje bolj tehtno oglašajo ženske. Upam, da se bodo čez nekaj let moški pisatelji morali pošteno oprijeti dela, da nas bodo dohajali!

Kakšne načrte imate za bližnje bodočnost?

— Lahko bi Vam odgovorila z odstavkom iz svojega romana, ki opisuje duševno stanje mladega človeka v juliju leta 1914: »Nekoč so vstajali ljudje v veri, da bo štela njihova bodočnost leta, kovali so načrte, imeli so želje, ki so se zdele izpolnjive, danes pa se je mnogim bodočnost klavrnno skrčila v nekaj mesecev, v nekaj tedno morda samo... Kdo ve? Toda kljub času, ki me navdaja s podobnimi občutki, pripravljam snov za nov roman, ki pa obravnava posebno vprašanje in zahteva mnogo specialnega študija. Ne verjamem, da bi ga končala prej kakor v dveh letih...«

40-letnica »Srpskega književnega glasnika«

1. februarja je poteklo štirideset let, kar je izšla prva številka dvakrat na mesec izhajajočega književnega in kulturne revije »Srpski književni glasnik«, ki je brž postala in ostala do danes središča revija srbske literature. V prvi, predvojni seriji 1901 do 1914 je izšlo 33 knjig, v povojni novi reviji pa pravkar izhaja 62 knjiga. Do danes je izšlo vsega skupaj 84 knjig ali 814 sveskov na 60.000 straneh, kar pomeni pri reviji toliko pomena mnogo večjo in važnejšo biblioteko, kakor jo predstavlja komplet teh 84 knjig. »Srpski knji-

Domače vesti

Novi telefonski imenik. Pošto ravnateljstvo naznanja, da je izšel novi telefonski imenik za področje dravske banovine. Imenik se dobi pri vsaki pošti. Posamezen izvod stane 13 din.

* Redka poštenost. Izletniki, ki so preteklo nedeljo s »Putnikom« napravili izlet na Kurešček na smuk, bodo razveseljeni zaradi redkega primera poštenosti. Neka udeleženka je, ne da bi bila opazila, izgubila zlato zapestno uro. Hudo ji je bilo za njo, ker ji je bila drag spomin. Pa ker dobro pozna čas, v katerem živimo, je bila prepričana, da je uro našla gospa starega poštenega kova, Marija Podlogarjeva, gostilničarka v želmijah, ki je zvedela od izletnikov za njen naslov. Poslala je uro takoj gospodini v Ljubljano, ki se je dragega spomina od srca razveselila. Po tej poti se pošteni gospe najlepše zahvaljuje, a najiskrenejše se prav gotovo bo, ko jo bo ob prvi priliki obiskala v želmijah.

MANUFAKTURA

F. KS.

SOUVAN

MESTNI TRG 24

* Zgodba poročnika Ječunova je naslov znamenite novele slavne ruskega pisatelja Ivana Turgenjeva, ki smo jo pričeli objavljati v današnji številki. Novela na svojstven, močno privlačen način opisuje nenavadno doživljanje mornariškega oficirja v črnogorskem pristaniškem mestu in bo gotovo pritegnila zanimanje vseh naših čitateljev in čitateljic. Čim se bo ta novela iztekla v našem podlistku, pride na vrsto nov veleznimiv roman, ki smo ga seveda skrbno izbrali in že pripravljamo za tisk.

* Hrvatska kmetijska prosveta. Po Hrvatskem so pričeli prirejati pokrajinske prosvetne kmetijske tabore. Prvi tak tabor je bil preteklo nedeljo v Čakovcu za Medijumirje. Prihodno nedeljo bodo taki zbori: za Liku v Gospiću, za šokadijo v Vinkovcih in za gornje hrvatsko Podravje v Koprivnici. Do konca marca bodo nato še tabori v Hercegovini, Bosni, Dalmaciji, gornjem Posavju, Baranji, Hrvatskem Zagorju in drugod. Na takih zborih poročajo kmetije, ki se uveljavljajo kot prosvetni delavci. Razlagajo dosežke uspehe in načrte za bodoče delo. Zanimanje se je pokazalo prav živahno. Poleg pismenosti je treba skrbeti za javno zdravstvo, zlasti za zdravi naraščaj. Reševati je treba kmetijsko prebivalstvo pred alkoholizmom in pravih strastjo. Predvsem pa mora vsak kmet imeti toliko zemlje, kolikor je more obdelati s svojimi telesnimi in duševnimi močmi.

* Konec združenja inženjerjev geodetov. Združenje civilnih inženjerjev geodetov kraljevine Jugoslavije je v nedeljo v Zagrebu poslednjič zborovalo. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1935 in je šlo okrog 70 članov. Ker pa je z ustanovitvijo banovine Hrvatske vstopilo mnogo članov v zagrebško inženjsko zbornico, se mora društvo raziti. Kar je imovine, bo služila za poravnave stroškov glasila »Geodetski list«.

* Šahovski slavlje v Zagrebu. Na Svednico so se v Zagrebu sestali člani Amaterskega šahovskega kluba z zastopniki tiska, da se razgovore o veliki prireditvi, ki jo pripravlja marljivi šahovski klub za svojo desetletnico. Prireditve bo 15. marca v Narodnem gledališču. Svečano bodo vzprijeli šahovski igra Josipa Stečka: »Igra vseh iger«, nakar bo odigrana partija z živimi figurami v zgodovinskih oblekah iz različnih dob zagrebške zgodovine. Tvorci te igre je genialni Aljehin. Pokroviteljstvo je prevzel predsednik Hrvatske šahovske zveze, trgovinski minister dr. Ivan Andres.

ževni glasnik« je prekinil izhajanje samo med svetovno vojno, po vojni pa je nadaljeval na isti liniji, s katere je njegove sodelavce in čitatelje preganjal usodni svetovni vihar. V teh štiridesetih letih je bil »Srpski književni glasnik« najuglednejša literarna tribuna srbske elite, glasilo svobodnomiselnih stremeljenj, nacionalnega idealizma in neomajne vere v humaniteto, napredek in svobodo.

* Srpski književni glasnik« je bil ustanovljen v izre: no težkih časih. Okrog leta 1901. je preživljala Srbija tako rekoč neopretrgano politično in gospodarsko krizo. V zadnjih letih vladavine Aleksandra Obrenovića je bil srbski narod, kakor piše Milan Grol v jubilejnim članku (SKG 1. februarja 1941), brezpraven, ponižan in osiromašen, izročen trpljenju doma, v svetu pa osramočen zaradi svojega mračnega režima. V tem času, polnem reakcionarnega nasilja in zatiranja vsakega svobodnega misljenja, so se opozicijski izobraženci: profesorji, pisatelji in drugi kulturni delavci odločili za ustanovitev nove književne revije, ki naj bi varovala tisto malo svobode, ki je bila pred usodnimi dogodki in maju leta 1903. Še mogoča. Med ustanovitvi te revije so bili intelektualci raznih nazorov in političnih barv, vendar jih je vse družilo odpor zoper mračno nasilje nad svobodnim duhom in z njim združena vera v nacionalne ideale in človeški napredek. Med ustanovitvi so bili Bogdan Popović, eden največjih estov in kritiki, ki živi še danes, dalje Jaša Prodancović, Ljuba Jovanović, Ljuba Stojanović in znani sociolog in politični zgodovinar Slobodan Jovanović. Milan Grol dobro označuje novo metodo, ki jo je prinesel v srbsko književnost ta časopis: stroga sodba o ljudeh in delih, resnica nad vsem drugim, prirodnost, neposrednost in izraz, lepota v slogu in čistost v jeziku. Kmalu so se zbrali okrog »Srpskega književnega

* »Igro vsen ger« je prevedel miz. Avgust Košutić, ki je prevod posvetil spomenu Stefana Radica. Amaterski šahovski klub bo s to prireditvijo pričel zbirati sklad za zidanje velikega šahovskega doma, v katerem bo prostora za vse zagrebške šahiste, organizirane v različnih klubih.

* Nova časna meščana Zagreba sta slavna pevka Milka Ternina in književnik dr. Nikola Anđrić. Mestni svetnik Gjuro Amšl je na seji kluba mestnih zastopnikov HSS prečital predlog in ga utemeljil s poudarkom, da je treba zaslužnim ljudem izkazati čast, dokler so živi, ne pa jih po smrti. Predlog je nato bil soglasno sprejet.

STEKLENICE, samo Franc Josef, kupimo. Drogerija Kanc. Ljubljana, Židovska ul. 1

* Pojasnilo. Na notico, ki smo jo v večerjanjem »Jutru« posneli po zagrebških »Novostih« po naslovu »Aretacija v Zagrebu«, nas je naprosil g. dr. Lojze Čampa, odvetnik v Ljubljani, za naslednje pojasnilo, ki je v vseh primerih končno veljavno: »Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je sprejela ob ločitvi zakona med menoj in Slavom Salmićem njegovo deklarativno ime v Slavom Salmić, katero edino ime sme imenovana nositi in uporabljati. Zakon ni samc ločen, nego sodno razvezan. Posledica tega je jasna: da ni imenovana niti ločena soproga odvetnika z imenom Čampa, niti se ne piše Čampa, nego Slava Salmić. S kom se družim, je meni vseeno. — Dr. Lojze Čampa.«

* Po odsekanem mezinu je mati »poznala hčerko, ki so ji jo cigani pred 10 leti ukradli. Zgodilo se je to v vasi Mečici v Črni gori, kjer je pred 10 leti izginila petletna Umihana Klapja. Mati jo je zamislila iskala vseh psovodov. Te dni pa je šla skozi vas skupina ciganov in Umihana mati je ugledala svojo hčerko, nakar se je vrgla v borbo s cigani. Borba je bila srdita. Junaška mati je nekega cigana ubila z nožem, bila pa je tudi sama nevarno ranjena. Toda otroka je obdržala in ga ne izpusti več iz svojega varstva. Orotniki zasledujejo cigansko tolpo.

* Izlet v Budimpešto od 22 do 26. februarja. Prijave v obeh biletarnicah Putnika. (—)

* Zakaj se rušijo hiše v Somboru? Poročali smo o usodnih posledicah, nagle odjuge ko je talna voda začela izpodpirati temelje v Somboru. Senti, Tavankutu in nekaterih drugih krajev v Bački. Oblastva se brž priskočila na pomoč. Tako je v Senti dobila vsaka družina okrog 6000 komadov opeke, da bi ojačila zidove. V Somboru je svojčas dobilo 27 družin brezplačno stavbišče. Kjer so si postavili hišice. Zes lanska povodenj je napravila mnogo škodo in so se nekatere družine morale preseliti na drug konec mesta. Oni ki so poškodovane hišice samo obnovili, so pa letos prizadeti. Zdjaj so se morali vsi izseliti iz narušenih hiš. Brezplačno stavbišče je namreč občina dala tam, kjer je 30 let bilo močvirje. Po tem se ni čuditi, da so se hišice podirale, kakor da so iz kart.

* Hrast ga je ubil. V Nebojanih pri Petrinji je končal žalostne smrti 46letni gospodar Stefan Tomac. Na občini je imel opravke. Ko se je vračal skozi gozd, se je pemučil pri sosenih, ki so podirali velik hrast. Ko je hrast že padel, se je Tomac umaknil pod drug hrast. Nesreča pa je notela, da je padajoči hrast odnesel debelo vejo svojega sosedu in oplazil Tomca, ki se je takoj onesvestil. Umrl je na prevozu v petrinjsko bolnišnico.

* Nesrečna otmica. Zdjaj je čas ženitovanja in po starih običajih se v raznih pokrajinah vrstijo otmece nevest. Zadnji čas je bilo več otme po vaseh Banje. V nedeljo je tudi Miško Zarković iz Roviške ugrabil svoje dekle. Ko jo je vodil na svoj dom, je nabil pistolo z omaršnim papirjem in je v cev zabil še mokro čunjo, da bi čim huje počilo. Res je pok bil močan, še premočan: pistolo je razneslo in Zarković se je zgrudil v razmesarjeno desnico. Prepeljali so ga v bolnišnico v Petrinji, kjer mu bodo morda rešili življenje, svatovanja pa letos gotovo ne bo.

* Razbojnik Saboti in pajdaši. Poročali smo o aretaciji 27letnega Stefana Črnčeca iz Kuršanca pri Varaždinu, ker je bil osumljen, da je nudil begunskemu razbojniku Franu Sabotju hrano in stanovanje. Ker se je izkazalo, da je bil Črnček k temu pripravljen, so ga spet zapustili. Zasledovalni organi so pravilno sklepali, da bo Saboti na begu iskal najprej zavetja pri svojih starih znanih, s katerimi je bil zaprt pred dvema letoma v zaporih varaždinskega okrožnega sodišča. To se je res zgodilo. Z močno stražo so v ponedeljek privedli k

glasnik« vst resnično pomembni pesniki, pisatelji, esejisti, znanstveniki in kritiki. Tako da je »Srpski književni glasnik« postal najpomembnejše revialno zrcalo duhovnega življenja ne le v Srbiji, marveč prav kmalu tudi v vseh ostalih srbskih, za njimi pa še hrvatskih in slovenskih pokrajinah. Obenem je bil tudi najbolj evropski časopis na Balkanu. Visoka merila, ki so se jih strogo oklepali Glasnikov uredniki, so ustvarila iz revije neke vrste književno republiko, kamor pa so imeli pristop samo tisti, ki so s svojim delom res kaj predstavljali. Tudi v letih miselne in stilne zmene, ki je nastopila po svetovni vojni, ko se je zdela, da so vsa stara merila književne kulture in estetskega okusa zastarela, je »Srpski književni glasnik« vztrajal na svoji liniji. To pa seveda ne pomeni, da bi izključeval mlade talente in nove literarne oblike, če so ustrezale načelu estetske kvalitativnosti in kulturne pomembnosti.

V »Srpskem književnem glasniku« so nekateri vodilni pisatelji prešli pot od uspešnih začetkov do viška svojega umetniškega razvoja. Tu sta objavila med drugimi Milan Rakić in Jovan Dučić največji del svojih pesmi in drugih prispevkov. Sodelovali v tem listu je pomenilo in pomeni v glavnem še danes, imeti vso književno kvalitativno in izkaznico o nadpovprečnem pomenu. Čeprav je »Srpski književni glasnik« bil in je še danes v splošnem glasilo srbske literature, je vendar še v predvojni letih povabil v svoj sodelniški krog nekatere hrvatske pisatelje, med njimi Vidrića, Domjančica, Kosora in Nazora. Njegov sodelavce je bil tudi Stepan Radić, ki je tu razvijal svoje teorije o narodnem edinstvu južnih Slovanov. Tako je tudi ta odlični literarni obzornik opravil kos tistih plemenitih nalog, ki so dozorjevale za Srbe, Hrvate in Slovence z

državnemu tožilstvu v Varaždinu šest Sabotjevih znanec, med njimi trgovca Martina Novaka, ki se je najbolj brigal, da je bil Saboti vedno dobro poučen o zasledovalcih. Izkazalo se je, da si razbojnik ni sam preplil okovov, marveč da sta to napravila dva njegova znanca. Vseh šest zaslednikov je v preiskavi. Pri državnem tožilstvu sestavljajo obtožnico, ki bo zahtevala smrtne kazni za Sabotja. Obtožen bo namreč, da je skušal ubiti lepoplavskega paznika Josipa Borojevića, dalje, da je pobegnil in ustrelil orožnika Radkovića, kakor je tudi skušal ubiti dva gozdarja, na katere je streljal s karabinjo, a jih ni zadel. Sabotjeva pajdaša Udorović in Bizović se še skrivata.

* Lastno mater je usmrtila. V vasi Lipovcu pri Varaždinu se je zgodila grozovita žaloigra. Kmetica Matilda Mičuga je ubila svojo 68letno mater Ljubico. Mati je pred 5 leti sprejela v svojo hišo hčerko Matildo in njenega moža Milana. Izgovorila si je samo preužitke. Hči je kmalu začela grobo ravnanje z materjo, silila je v delu in ji ni privoščila nič dobrega. Sosedje so vedeli, kako trpi uboga mati, a niso mogli pomagati. Pred nekaj dnevi je brezdušna hči za lase vlekla svojo mater v hlev in udrihala po njej, kamorkoli je padlo. Uboja mati je izdihnila, brezdušna hčer pa so odgnali orožniki. Pri vsem se še izgovarja, da se je mati poškodovala, ko je po nesreči padla s podstrešja.

Iz Ljubljane

* Žalni koncert v »Unione«. V ponedeljek zvečer je bil v veliki dvorani »Unione« žalni koncert v spomin ljubljanskemu častnemu meščanu dr. Antonu Korošcu. Prireditve, ki jo je organiziralo mesto v korist žimské pomoči, je bila razpodana. Med odličnimi gosti so bili prisotni ministri dr. Fran Kulovec, ban dr. M. Natlačen, divizionar general Stefanović, knezsko škof dr. Rožman ter predstavitelji mnogih oblasti, kulturnih in javnih korporacij itd. Pozornost je vzbujal kip slavljenca, delo mladega, nadarjenega kiparja iz zagrebške šole Janeza Welisa. Ljubljanska filharmonija, pevski zbor Glasbene matice in solisti: gospe Gjungenac in Golobova, gg. Bestetto in Gostič so izvajali močnega Verdiev »Requiem« pod taktirko Mirka Polića. Koncert je zapustil v občinstvu močnega vtisa. Podrobno strokovno poročilo bomo priobčili jutri.

* Ponožitev Verdievega Requiemu bo v nedeljo 9. t. m. ob 11. v veliki dvorani hotela Union koncert, posebno tudi zato, da se ga lahko udeležijo podležje. Da bo udeležba omogočena tudi najširšim slojem, so cene vstopnic znižane na polovico: ter so sedaj sedeži po 30, 25, 20, 18, 15, 14 in 10 din, stojšča pa po 7 din in dijaška stojšča po 5 din. Vstopnice se že danes bodo v preprodaji in knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu ter posebno zunanje goste opozarjamo, naj vstopnice takoj naroče.

* Na občnem zboru Društva za pravno filozofijo in »e«ologijo je bil izvoljen za predsednika univ. prof. E. Spektorski, za podpredsednika univ. prof. dr. Boris Furjan, za blagajnika dr. M. Vogelnik, za tajnika dr. V. Grossmann. V odboru so: kas. sodnik A. Lajovic, prof. dr. Tomšič in prof. dr. Gorazd Kušej.

razvojem splošnega položaja v Evropi in katerih močni ideolog je bil Jovan Skerčić, mož, ki je kot urednik vstani predvojnemu »Srpskemu književnemu glasniku« tako markantno obeležje.

Po zedinjenju je »Srpski književni glasnik« v toliko meri zasledoval kulturne pojave v vsej Jugoslaviji, kakor nobena druga revija. Med drugim je objavil Bartulovićeve študije o Cankarju in župančiču ter veliko število člankov, prevodov in celo originalnih tekstov slovenskih pisateljev in o slovenskih pisateljih. Pisec teh vrst se s simpatijami spominja nekdanjega sodelovanja z redakcijo »Srpskega književnega glasnika«, ki mu je pred več kot desetimi leti zaupal nalogo, da kot njen redni sodelavec organizira stalen sodelniški krog v Ljubljani. Ta naloga žal ni uspela zaradi nerazumevanja, ki so ga pokazali nekateri neogibno potrebni pisatelji za sodelovanje v tej beograjski reviji. Kljub vsem razočaranjem s strani Slovencev pa »Srpski književni glasnik« ni opustil svojega zanimanja za slovensko kulturo. Danes je njegov stalni referent za slovenske zadeve g. Tone Potokar. Ne izide skoraj številka tega časopisa, da ne bi bil v nji kakršen koli prispevek o Slovincih. V tem pogledu, kakor tudi v vseh splošnih in že tradicionalnih smernicah, nadaljujejo sedanja urednika Božidar Kovačević in Radoje L. Knežević izročila Glasnikovih ustanoviteljev in nekdanjih urednikov. V današnjih izredno težkih časih, sredi splošnega propadanja duhovne in moralne kulture, je tako delo neprimerno težje, kakor je bilo nekoč. Narod, ki pa hoče živeti in ohraniti ogenj svojih idealov, ne sme zapustiti tudi takih postojank. To velja enaki meri za »Srpski književni glasnik«, kakor za njegovega dvajset let starejšega slovenskega tovariša »Ljubljanski Zvon«.

* Nova grobova. Za vedno je zapustil svoje g. Peter Mosčig, višji uradnik drž. železnice v poklju. Pogreb bo v četrtek ob 15. iz kapele sv. Petra na Zalah k Sv. Križu. — Umrla je zasebnica ga Marija Simoničeva, roj. Breščak. Pogreb bo v četrtek ob pol 16. iz kapele sv. Marije na Zalah k Sv. Križu. — Pokojnika blag spomin. preostalom svojcem pa naše iskreno sožalje!

* Novo okrasje velike dvorane na Taboru je oskrbela Jadranska straža za letošnjo svojo prireditve, ki bo v soboto zvečer. Velika posrebljena srida v posrebljenem okroglem okviru na morsko-modri podlagi bodo gotovo zdramila vse goste k najlepšemu jadranskemu razpoloženju. Po odru bo plaval barčica, napeta bodo njena jadra, lepo bo ta večer! Gospoda, rezervirajte miže! Tu je poceni in najbolj ugodno. Rezerviranje stane v dvorani 15 din, na notranji strani pa 10 din. Ugodnost je v tem, da vam ni treba iskati prostora, marveč pri blagajni pokažete nakazilo in že vas odvede, kamor ste si izbrali. Miže se lahko rezervira od petka v pisarni Kraljevskega odbora JS v palači Kreditne banke, kjer tudi prejmete grafikon z označbo miže. Rezerviranje bo veljalo do 3/4 na 20. uro pred pričetkom prireditve.

* Ilka Vaštetova je po svojem romšnu o Prešernu napisala dramo o pesnikovem življenju »Visoka pesem«, katere premiera bo na obletnico pesnikove smrti v soboto 8. t. m. ob 20.15 v Sentažborskem gledališču. Uprava odrja je poskrbela za novo scenografijo in nove kostume. Prešerna bo igral g. Škerlj, Julijo Primčeva pa ga. Vera Subić-Murkova. V ostalih glavnih vlogah bodo nastopili: Bučarjeva (Primčeva), Grgurevičeva (Scheuchenstüllova), Kramarjeva (Maria), Eyppe, (Smole), Hanzlić (Zois), Klemenčič (Cep), Lavrić (Ravnikan), Plevelj (dr. Zupan). V ostalih vlogah nastopi vseh ansamblja odrja. V nedeljo 9. t. m. ob 20.15 se bo igra ponovila. Ker je za predstavo veliko zanimanje, kupite vstopnice že v predprodaji od jutri dalje. Cene se običajne.

Za doma kuhano milo

prodaja lužni kamen in ostale dodatke drogerija Kanc Ljubljana — Židovska ul. 1. Preizkušeno navodilo na razpolago

* Akademika poudružnica Družbe sv. Cirila in Metoda bo imela drevo ob 20. uri v čitalnici JNAD Jugoslavije svoj redni članski sestanek s predavanjem g. Ostanka o narodno-obrambnem delu. Udeležba za vse člane obvezna. Tovariši, ki so pripravljeno sodelovati na narodno-obrambnih taborih, naj se javijo!

POZOR

prireditelji predpustnih zabav! Novo došlo nad 300 najnovjših vzorcev mask — konfeti, serpentine, bombe, balončki, korijoni, lampjonički, klobočki, cepice, nosovi v vseh oblikah in velikostih, v veliki izbiri; tudi v komisiji! Uhogrelici dopelji! — Se priporoča:

BAZAR FOT TOURIST, Lojze Smuc, Ljubljana, Prešernova ul. 9, poleg glavne pošte.

* V Ljudski univerzi, mala dvorana Filharmonije bo danes ob 20. uri predaval arhivar Mestne občine ljubljanske g. Vladislav Fabiančič o ljubljanskih krvnikih. Vstop prost.

* Vojni dob'ovoljcem! V nedeljo 9. t. m. ob pol 10. bo v predavalnici Društva inženjerjev v Ljubljani, Kongresni trg 1/II (Kazina) 22. redni letni občni zbor Sreške organizacije vojni dobrovoljcev v Ljubljani. Na predvečer 8. t. m. ob pol 21. bo članski sestanek v restavraciji hotela Struikel. Udeležba članstva na občnem zboru naj bo polnoštevilna! — Uprava.

* Posebna tečaj za sendviče bo jutri zvečer v kuhinji restavracije »Pri Lovcu«, na vogalu Rimske in Bleiweislove ceste. Čas za prijave je še danes in jutri ves dan.

* Lovsko društvo v Ljubljani priredi 7. t. m. v gostilni »Cinkole«, Poljanska cesta 21, ob 20. uri 30 min. lovski društveni sestanek. Na sestanku bo nadaljeval s svojim predavanjem »O ptičjih sešah in navada« tovariš inž. Šušteršič Mirko. K obilni udeležbi vabi odbor. (—)

* Upokojeno učiteljstvo bo imelo redni mesečni sestanek v četrtek 6. t. m. ob 16 pri »Novem svetcu«.

Daruj za zimsko pomoč!

Naj vsak po svojih razmerah in po svoji vesti prispeva za siromake svojega kraja ter s svojim prispevkom zadosti svoji dolžnosti do Boga in naroda. (Iz govora Nj. Kralj. Vis. kneginje Olge)

* Grafolog Karman sprejema obiske v hotelu »Soči«. (—)

* O gradbeni delavnosti v okolici sv. Jožeta smo poročali večer, pa se nam je v notico vrnila majhna netočnost. Da bi Zarnikova ulica dobila zvezo na Ambrožev trg, bi bilo potreba porušiti eno samo, pa solidno grajeno hišo na Ambroževem trgu, na nekaj starih hiš. Vsekakor bi bilo za razvoj Ljubljane v tem okraju velikega pomena, da bi do tega prišlo. Na ta način bi dolensko predmestje dobilo najudobnejšo zvezo z glavnim kolodvorom in njegovo okolico po črti za Gradom—Strelška ulica—Zarnikova ulica—Ambrožev trg—Fignerjeva ulica in dalje proti Masarykovi cesti. Kadar bo uresničena ta neposredna zveza, se bo po vsaj priliki usmeril tod velik del cestnega prometa, ki teče zdaj iz dolenskega predmestja preko ozke Florjanske ulice in še ožjega Starega trga proti severnemu delu mesta.

* Nesreče. V Kranju se je polila z vrelin mlekom dveletna ura/nikova hčerka Milka Prisanova in se nevarno opekla po životu ter po nogah. — Zasebnica Neža Stetelova iz Starega trga pri Ložu je padla na poledenelih tleh pred domačo hišo in si zlomila desno ključnico. — Pri izstopu iz vagona je spodrsnil in padel na glavnem kolodvoru 30letni kmetnik Valentin Lampič. Zlomil si je nogo v členku. — V Hrastniški stekleni je švignil plamen v obraz 18letnemu delavcu Branku Medvedu in ga pošteno opeklo po obrazu in vratu. — V bolnišnico so pripeljali tudi 14letnega soferjevega sina Slavka Merjasa iz Ljubljane, ki si je doma pri padcu z lastne zlomil levo nogo.

* Kronika tatvin. V Dalmatinski ulici 1 je nekdo vlomil v shrambo Janka Smodiša in odnesel poleg raznih drugih stvari veliko emajlirano posodo z 18 kg masli. Smodiš je oškodovan za preko 600 din. — Pavel Lindtner je prijavil, da mu je tat odnesel z vrta v Levčevi ulici 33 več preplek za odeje iz belega blaga, 4 kotenastih rjuhe, bel namizni prt, dve blazini z monogramom ML, nekaj ženske obleke in nekaj moškega perila v skupni vrednosti 1200 din. — Ani Stetelovi pa je odnesel tat za 1500 din moškega ter ženskega perila z dvorišča v Cankarjevi ulici 13. — Tatvine koles se vrstijo iz dneva v dan. Ivančič šmucavi je bilo ukraden izpred palače OUZD 1300 din vredno črno pleskano žensko kolo znamke »Jax«. — Izpred neke hiše v Ilirski ulici je tat odpeljal 1000 din vredno črno pleskano kolo opremljeno z diadamo svetilko znamke »Puch«. — Ivanu Zanu na Jurčičevem trgu pa je nekdo ukradel 500 din vredno kolo znamke »Miele« Jožetu Berdajsu.

* Vlak ga je odbil. Reševalci so bili večer, zgodaj v jutru pozvani na Erjavčevovo cesto, kjer se je pripetila hušja nesreča. 35letni avtovozvošček Josip Tomš, stanujoč v Kolesijski ulici, je šel ponoči čez železniški prelaz na Erjavčevi cesti baš v trenutku, ko je privozil vlak. Lokomotiva je Tomšeta z vso silo odbila v stran, da je obeljal s hudimi poškodbami po glavi in životu ter z zlomljeno nogo ob progi. Ponesrečenca so reševalci prepeljali v bolnišnico.

* Pozor pred ukradenim blagom! Ker je bilo v ponedeljek jutraj Pred škofijo 21 na dvorišču ukradena temnorjava usnjata aktovka z lesenim vložkom, polna najboljše surovega masla znamke »Sernec«, prosimo vsakogar, ki bi videl ali slisal, da kdo prodaja surovo maslo te znamke ali tako aktovko, da takoj javi stazniku, za kar dobi nagrado! — Maslo znamke »Sernec« prodaja zdaj samo g. Oven s črno obvezo preko očesa!

Obiave

Namesto venca na Krsti pokojnih ge. Terezije Zupanov in g. Josipa Suchega so darovali prijatelji Kamničani 300 din za Dom slepih v Ljubljani, kamničemu Sokolu pa nakazali prav tako 300 din. — Darovalcem iskrena hvala!

Plemenit dar. V počastitev spomina blagopokojne gospe Terezije Zupanov in g. Josipa Suchega je poklonila ga. Justa Osetova, solastnica Daj—dama, 500 din za kamniške siromake.

Namesto cvetja na krsto blagopokojnega g. Viktorija Golla je darovalo osebe železniške postaje in progovne sekcije Dravograd—Meža za občinske reveže v Dravogradu 412 din.

Naše gledališče

D R A M A

Sreda, 5. Revizor. Red sreda. Četrtek, 6.: Šesto nadstropje. Red četrtek. Petek, 7. ob 15.: Romeo in Julija. Dijska predstava. Izven. Globoko žnizane cene od 14 din navz o. Ob 20.: Gostovanje Klaičevega potujočega gledališča: Muha, Analfabeta, Jazavac pred sudom. Izven.

Sobota, Razvalina življenja. Izven. Proslava 70letnice pisatelja Fr. Finžgarja.

Gogoljev »Revizor« je satirična komedija iz preteklega stoletja, v kateri je odigral avtor moralno šibkost uradniškega stanu in njegove napake. Igrali bodo Daneš-Gradiš, Cesar Nablocka, Levarjeva, Kralj, Lipah, Peček, Sirkbišek, Sever, Milčinski, Presetnik, Drenovec, Gabrijeličeva, Simčičeva i. dr. Režija je dr. Krefta.

Gostovanje igralske družine Klaič. V petek zvečer bo gostovalo v drami potujoče Klaičovo gledališče, ki bo uprizorilo tri kratka dela in sicer: satiro Petra Kočiča »Jazavac pred sudom«, šalo Branislava Nušića »Muha« in komedijo »Analfabeta« od istega pisatelja. Igralska družina sestoji iz bivših članov malega beograjskega, saraževskega, novosadskega in drugih gledališč, med njimi je tudi mlada filmska igralka Anny Lefevre, ki je po rodu Sušćanka. Igralci so Klaič, Lefevrova, Jankovičeva, Šušteršič, Korporac Opazarjamo na to zanimivo gostovanje, pri katerem bomo imeli priliko spoznati igralce iz najrazličnejših hrvatskih in srbskih gledališč. Predstava bo izven abonmaja. Cene od 25 din navzdol.

O P E R A

Sreda, 5.: Vesele žene windsorske. Red A. Četrtek, 6.: zaprt. (Generalika). Petek, 7.: Ples v maskah. Red premierski.

Abonenti reda A bodo imeli drevi predstavo Nicolajeva komične opere »Vesele žene windsorske« v občinski zasedbi z Bettom v glavni moški partiji in Heybalovo, Kogejevo in Poljanarjevo ter Sladojevim, Lušpo, M. Sandinom in Dolničarjem v ostalih partijah. Dirigent A. Neffat, režiser D. Zupan, koreograf inž. Golovin.

SENTJAKOBNSKO GLEDALISČE Sobota, 8.: Visoka pesem. Slavnostna predstava na obletnico smrti dr. Franceta Prešerna. Krstina predstava. Nedelja, 9.: Visoka pesem.

MARIBORSKO GLEDALISČE

Sreda, 5.: zaprt. (Simfonični koncert Glasbene matice v Sokolski dvorani za red A.) Četrtek, 7.: Plesni večer Moharjeve in Plata. Red B.

R A D I O

Sreda, 5. februarja Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov. — 12: Simfonične slike (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: V veselje in odhiti (plošče). — 14: Poročila, objave. — 17.30: R. Wagner: »Rienzi« (plošče). — 17.45: M'adriška ura: Arnost Adamič: Ivan Zira Popovič slovenski učenjak, zvočna igra. — 18.40:

Iz Celja

— Tupo g. Jožeta Sparhakla, ki se je v noči na soboto smrtno ponesrečil v glinokopu v Rudovcih pri Baroševu v šumadiji, prepeljejo v Celje. Pogreb bo v četrtek ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Celju. K pogrebu bosta vozila izpred celjskega kolodvora dva avtobusa.

— Zmagi galskih šahistov. Šahovski klub Gaberje je igral v nedeljo v šostanju prijateljsko tekmo s šahovskim klubom šostanjem in zmagal s 5 in pol : 1 in pol. Redni turnir šahovskega kluba Gaberje se prične v četrtek 6. t. m. Prijave se sprejemajo v klubovem lokalu.

— Ljudsko vseučilišče. Drevi ob 20. bo predaval v risalnici meščanske šole v Celju dr. Marij Bergant iz Celja o »Vojnih ranah in poškodbah«. Njegova izvajanja bodo pojasnjevala številne sklopične slike. Opozorjamo občinstvo na to aktualno in zanimivo predavanje, ki spada v ciklus zdravstvenih predavanj ljudskega vseučilišča.

— Obupana družina. 70-odstoten, za delo nesposoben vojni invalid, ki živi s svojo ženo 6 let bolno ženo in 4 otroki v starosti 2 do 14 let v silni bedi, prosti usmiljene ljudi za podporo v denarju ali blagu. Darove sprejme podružnica »Jutrac« v Celju.

— Za zimske pomoči v Celju je daroval primarij dr. Valentin Meršol iz Ljubljane honorar za svoje ponedeljsko predavanje na Ljudskem vseučilišču v znesku 200 din Lepa gesta zasluži priznanje.

— Dišajski kuhinji v Celju je podaril primarij dr. Ivan Raišp v Celju 100 din namesto cvetja na grob ge. Ane Kukovčeve, soproge odvetnika in bivšega ministra dr. Vekoslava Kukovca.

— Dva usodna padca. V nedeljo si je 36letna Terezija Gorečanova, uradnica v hišalnici v Vojniku, pri padcu zlomila levo roko v zapustju. V ponedeljek je padel 65 letni pri mestni občini celjski zaposleni delavec Jurij Paj pri delu in si zlomil desno roko v zapustju. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

Iz Maribora

— Osebnostna vest. Primarijski izpit iz kirurgije je napravil v Ljubljani z odličnim uspehom dr. Vlado Kerže asistent prvega kirurškega oddelka mariborske splošne bolnišnice.

— Prekmurški delavci v Nemčiji. V dveh transportih se je vrnilo v Nemčijo okoli 1000 sezonskih delavcev iz Prekmurja in deloma iz hrvaške banovine bili so na takozvanem božičnem odmoru v Nemčiji so zaposleni po raznih industrijskih obratih.

— V enem dnevu 25 vagonov masla čez mejo. Te dni je šel v enem dnevu transport 25 vagonov masla preko Maribora čez mejo.

— Zadnja pot Romana Bendeta. V ponedeljek popoldne so številni pogrebci spremili na zadnji poti blagovščine a Romana Bendeta. Med potrebi so bili pripadniki raznih stanov in poklicev. Številno zbrani so bili tudi Maistrovi borci. V trpkosti življenjske usode težko preizkušeni zavedni narodnjaki imajo zdaj svoje mirno domovanje na studenskem pokopališču pod Pohorjem. Ki ga je tako goreče ljubili.

— Krušne nakaznice so vrnil v Maribor imamo nekajere poštenake. ki so vrnil krušne nakaznice mestnemu prehranjevalnemu uradu. Kjer so izjavili da imajo še zadostno zalogo moke. Do 25 kg moke se ne smatra za zalogo.

— Iz gledališke pisarne. Drevi simfončni koncert za abonente reda A. — Jutri nastop Moharjeve in Pilata, ki bosta dodala prejšnjemu sporedu še novo humoristično točko in sicer Strifotovo »En par iz prejšnjega stoletja«.

— Mariborske društvene novice. Jutri ob 16. uri je v lovski sobi pri Orlu stola setanec krožka upokojencev mariborskega učiteljskega združenja pod predstvom tov. Gogorica. — V nedeljo 9. t. m. ob 10. uri v čitalnici študijske knjižnice občini zbor Muzejarskega društva. — V torek 18. t. m. ob 18. uri Orlu redni občni zbor marib. podružnice Jutrac, turnir kluba.

— O mariborski stolnici je predaval prednočnim v dvorani tukajšnje Ljudske univerze univ. prof. dr. F. Stelč iz Ljubljane. Mariborska stolnica je bila prvotno trikladiška bazilika. ki pa je v teku let dobivala zmerom nove prizidke. dokler ni dobila z zgraditvijo stranskih ladij in s preselitvijo gotičnega vzhoda. Predavanju je prisostvovalo mariborsko občinstvo v lepem številu.

— Studenjski strelci. ki so organizirani v svoji strelski družini, so si po sprejetih izbornih poročilih funkcionarjev upravnega in nadzornega odbora izvolili sledeče vodstvo: inž. Levi predsednik, inž. Simić podpredsednik, M. Vovk tajnik, F. Mandl blaznik, J. Kler asistenta, V. Arančič, inž. Kibalič in B. Gobec odborniki. Nadzorni odbor: Frelih, Davidovič in Golcar. Občni zbor je izvolil za častnega člana bivšega zaslužnega predstojnika inž. Dioničevića. Toplo priznanje je izrekel studenjskim strelcem za marljivo domoljubno delo delegat mariborskega strelskega okrožja dr. M. Vavnik.

— Mariborska mladina je proslavila Strojarskega dneva. Včeraj do 1. dne so bile po mariborskih šolah strojarske proslave s spominskimi govori, deklaracijami in petjem. Dan je bil pouka prost.

— Pričaka o zagonečem strelu. V zvezi s skrivnostnim strelcem, ki je bil oddan tožben Drave in ki je zadel delavca Haberla v Studenčih onstran Drave, o čemer smo poročali v včerajšnji številki, je policija ugotovila, da je strel počil v bližini skladistišnega kompleksa sreskega vodnega odbora ob Strni uci Ljutje so videli ob navedenem času dva moška, ki sta bila na sarih in sta lo mahnila proti Kemnici. Policija se zdaj zanima za oba moška. Haberlovo stanje k sreči ni čbuno.

— Robinsonske skromine 12 letnih dvojčkov. 12-letna dvojčka Peter in Pavel sta si odelovala neke zemlje. V kateri sta bila vsa zapolnena. S ta sta v šolo, na ju ni bilo več nazaj. Stari so v slabeš za njuno neznanje očitno sporočili zahtevu policiji, ki poizveduje zdaj za dvojčkoma.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Poštna hranilnica je imela lani 114 milijonov čistega dobička

Nedavno smo poročali o računskem zaključku Državne hipotekarne banke, ki je zabeležila v lanskem letu izredno velik dobiček skoro 160 milijonov din nasproti 69,3. 49,4. 44,1 in 42,4 milijona din v prejšnjih štirih letih.

Sedaj objavlja tudi Poštna hranilnica, ki je poleg Državne hipotekarne banke najvažnejši državni denarni zavod, nekaj podatkov o računskem zaključku za preteklo leto. Podobno kakor Državna hipotekarna banka je tudi Poštna hranilnica zabeležila novo znatno povečanje čistega dobička, ki se je povzpelo na 114,3 milijona din nasproti 78,7 milijona din v prejšnjem letu. Kosmatni dobiček Poštne hranilnice pa se je lani dvignil na 182,4 milijona nasproti 151,0 milijona din v prejšnjih letih. Gibanje kosmatnega in čistega dobička je bilo v zadnjih letih naslednje (v milijonih din):

	kosmatni dobiček	čisti dobiček
1931	73,0	24,0
1935	106,5	56,9
1937	125,3	61,5
1938	111,2	68,2
1939	151,0	78,7
1940	182,4	114,3

Primerjava s prejšnjim letom nam kaže, da se je kosmatni dobiček Poštne hranilnice v lanskem letu povečal za 31,4 milijona din, čisti dobiček pa celo za 35,6 milijona din. Čisti dobiček je torej v večji meri narasel nego kosmatni dobiček, in to zaradi tega, ker so lani izdatki padli za 4,3 milijona din na 68,1 milijona din. Celotni režijski stroški so dosegli v lanskem letu 28,3 milijona din nasproti 23,6 milijona din v prejšnjem letu. Zmanjšanje izdatkov pa je nastopilo zaradi tega, ker so tuja sredstva narasla le pri čakovnih vlogah, na katere Poštna hranilnica ne plačuje obresti, med tem ko so hranilne vloge nazadovale, kar je povzročilo zmanjšanje izdatkov za obresti. Odpisi na nepremičninah in inventarju so se povečali od 1,5 na 2,3 milijona din med tem ko dobižnih terjatev in izgub ni bilo.

Hranilne in čakovne vloge Iz bilance je razvidno, da so se ogromno povečale čakovne vloge, ki so se povzpele od 2 na 3,3 milijarde din, med tem ko so hranilne vloge znova nazadovale. Stanje hranilnih in čakovnih vlog je bilo v zadnjih letih naslednje (v milijonih din; čakovni promet v milijardah din):

konec leta	hranilne vloge	čakovne vloge	čakovni promet
1928	36	666	53,7
1933	564	1158	61,0
1935	851	1179	65,8
1937	1249	1841	85,5
1938	1285	1710	94,8
1939	1023	2023	101,0
1940	926	3344	134,8

Hranilne vloge, ki so leta 1938 dosegle najvišje stanje, so v letu 1939 nazadovale

Gibanje klirinških računov

Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinških računov v inozemstvu, zaznamuje v zadnji četrtini januarja zmanjšanje salda našega klirinškega dolga v Nemčiji od 61,75 na 58,58 milijona mark, medtem ko se je naš dolg nasproti Češkoslovanski protektoratu dvignil od 60,4 na 63,3 milijona Kč. Naš klirinški dolg nasproti Slovaški, ki je v tretji četrtini nazadovao od 33,3 na 29,7 milijona Kč, pa se je za malenkost dvignil na 30,1 milijona Kč.

Na klirinškem računu z Italijo, kjer smo v tretji četrtini januarja zabeležili zmanjšanje salda našega dolga od 39,0 na 15,1 mil. din, je v zadnji četrtini januarja naš dolg zopet narasel na 21,6 milijona din. Ponovno se je povečal tudi naš klirinški dolg v Madžarski in sicer od 80,6 na 86,6 milijona din. Zmanjšal se je naš dolg po kliringu z Beležjo od 5,1 na 4,9 milijona din in po kliringu s Turčijo od 8,4 na 8,1 milijona din. Naš dolg nasproti Rumuniji je ostal nespremenjen na višini 3,5 milijona din, po obeh klirinških računih z Danščko pa se je naš dolg dvignil od 4,5 na 5,0 milijona din.

Med aktivnimi klirinškimi računi na klirinškem računu z Nizozemsko občutno zmanjšanje naših terjatev od 6,88 na 3,36 milijona goldinarjev. Po obnovitvi plačilnega prometa s Francijo je prišlo v zadnji četrtini januarja do povziranja salda naših klirinških terjatev v Franciji od 2,3 na 4,0 milijona frankov, v francoskih kolonijah pa od 2,8 na 5,0 milijona frankov. Naše klirinške terjatev v Bolgariji so nazadovale od 1,5 na 1,2 milijona din, v Norveški pa so narasle od 0,27 na 0,39 milijona din.

Gospodarske vesti

— Pred ukrepi za sanacijo našega denarnega trga in bančništva. Ob koncu tekočega tedna se bo sestal posvetovalni odbor za bančništvo pri ministrstvu za trgovino in industrijo. Podobni odbor banovine Hrvaške je imel že prejšnji teden tak sestanek. Prihodnji teden pa se bo sestal koordinacijski odbor za bančništvo, v katerem sodelujejo tudi delegati Hrvaške. Na tem zasedanju bodo razpravljali o ukrepih za konsolidacijo poslovanja denarnih zavodov. Verjetno bo sestavljena tudi uredba o poslovanju s hranilnimi vlogami. Na dnevnem redu bo tudi vprašanje zakona o bankah, ki naj uredi vprašanje naloganja sredstev in povečanja nadzorstva nad poslovanjem upravnih in nadzorstvenih odborov, ki jim je treba določiti odgovornost. Prav tako bodo na tem zasedanju razpravljali o izvajanju predpisov trgovskega zakona, nanašajočih se na likvidacijo obstoječih in osnivanje novih denarnih zavodov.

— Češkomoravska gospodarska delegacija pri trgovinskem ministru. Trgovinski minister dr. Ivan Andrej je sprejel gospodarsko delegacijo češkomoravskega protektorata, ki jo tvorijo dr. Franc Thile, ravnatelj Centrala za izvoz in uvoz v Pragi, dr. Jan Divisek, namestnik ravnatelja centrala, dr. Walter Kupšček, šef odseka in dr. Miloš Tepič, predsednik Prispola v Pragi. Delegacija je predstavil dr. Andrej naš trgovinski delegat v Pragi dr. Jurak. Predstavnik češkomoravskega gospodarstva so razpravljali z ministrom o vseh vprašanjih, zlasti pa o tistih, ki so v zvezi z uvozom naših surovin in živili v protektorat.

za 262 milijonov, lani pa so se ponovno zmanjšale za 97 milijonov, tako da so zopet padle po 1 milijardo. Izredno povečanje beležijo v zadnjih letih čakovne vloge, ki so ob koncu leta 1939 prvokrat dosegle 2 milijarde, din, lani ob koncu leta pa so narasle na 3,3 milijarde. V teh številkah se zrcalijo velika gotovinska sredstva, ki jih danes držijo posamezne tvrdke in denarni zavodi na čakovnih računih pri Poštni hranilnici. Čekovni promet se je v lanskem letu povečal za eno tretjino in je dosegel skoraj 135 milijard dinarjev. Od leta 1935 se je več nego podvojil. Pri tem so znašala plačila s prenosi (z virmanom) že 59,7% nasproti 56,7 in 55,7 v prejšnjih dveh letih (do leta 1934 je znašal promet s prenosi manj nego 50% celotnega čakovnega prometa).

Glede gibanja hranilnih vlog ugotavlja poročilo za lansko leto, da so se ob koncu leta prišle hranilne vloge znova dvigati in se to naraščanje opaziti tudi v letošnjem letu. Število vlagateljev se je lani navzlic manjšemu znesku hranilnih vlog povečalo za 12.500, tako da je bilo vsega 574.000 vlagateljev. Vlagateljem odobrene obresti pa so znašale 37 milijonov din nasproti 43 milijonov v prejšnjem letu.

Glede kreditnega poslovanja navaja poročilo, da je bilo lani odobrenih 52 kreditov po tekočih računih in skupni znesek 1189 milijonov din, medtem ko je bilo odplačanih 28 kreditov v skupnem znesku 426 milijonov. Stanje kreditov je znašalo ob koncu leta 2089 milijonov (prejšnje leto 1729). V marcu lanskega leta je Poštna hranilnica izenačila obratno mero po tekočih računih glede na vrste kreditov, pri čemer je najvišje obrestno mero znižala o 7 na 6%. Med novo odobrenimi krediti so posebno važni krediti za financiranje zalag živili pri aprovizacijskih ustanovah in krediti za gradnjo telefonskih zvez. Stanje lombardnih kreditov se je lani povečalo od 29,6 na 46,2 milijona din, predvsem v zvezi z lombardnimi posojili vojnimi dobrovoljcem na zastavljene državne obveznice, ki so jih sprejeli namesto zemljišč.

V lanskem letu je Poštna hranilnica nakupila za 111 milijonov din državnih vrednostnih papirjev, v prvi vrsti obveznic srednjeročnega državnega posojila za javna dela ip. je doela vplačala njej pripadajoče delnice Privilegirane d. d. za silose. Od Privilegirane agrarne banke pa je odkupila za 12,5 milijona din 3% zadolžnice.

Glede na znatno povečanje čakovnih vlog je Poštna hranilnica tudi povečala svoja likvidna sredstva. Ob koncu leta je imela v gotovini in državnih bonih ter pri Narodni banki 911 milijonov din nasproti 407 milijonov din v prejšnjem letu. Rezervni in ostali skladi Poštne hranilnice so dosegli 277 milijonov din, celotna bilančna vsota pa se je povečala od 3317 na 4634 milijonov.

rat, kajti po sporazumu z Berlinom kupuje protektorat potrebne surovine in živila sam. Razume se, da z naše strani ne moremo izvoziti več, kakor pa je to določeno v pogodbi z Nemčijo.

— Pred zopetno uvedbo svobodne prodaje petroleja. Po informacijah iz Beograda proučujejo na merodajnih mestih vprašanje ponovne uvedbe svobodne trgovine s petrolejem. Po objavljenih informacijah bo verjetno dovoljena svobodna prodaja petroleja za razsvetljavo čim bo prisel prvi letni transport petroleja iz Rumunije, ki je že vkrcan na dunavskih ladajah, ki bodo prepelane v našo državo, čim bo Dunav prost glede letja.

— Rusija kupuje savnjski hemelj. Ze teden dni se mudi v žaku zastopnik znanje trgovine Sovjetske Rusije Sokoljev. S tamkajšnjimi trgovci je sklenil pogodbo za nakup 500 stotov hemelja, kar je prineslo spet živahnost v posvem mrtvo hemeljsko kupčijo. Hemelj plačujejo od 23 do 25 din za kg. S to prodajo so se skrdle hemeljske zaloge za dobro četrtino, tako da je še vedno kakšnih 14.000 metriških stotov neprodanega blaga.

— Občinska hranilnica na Vrhniki se je odprla za poslovanje. S 1. januarjem t. l. se je Občinska hranilnica na Vrhniki odprla za poslovanje. Občinska hranilnica na Vrhniki odprla za poslovanje. Občinska hranilnica na Vrhniki odprla za poslovanje.

— Usnjariji in promet s kožami. Na pojasnilo osrednjega odseka trgovcev s surovimi kožami, ki je bila objavljena 28. januarja smo prejeli iz vrst usnjarskih obrtnikov naslednje dopis: Osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami navaja, da preti usnjarskim obratom nevarnost, da bodo morali zaradi nelegalne trgovine s surovimi kožami svoje obrate skriti ali likvidirati. S tem se kaže osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami kot zaščitnik usnjarskega. Vendar gre stremiljenje osrednjega odseka trgovcev s surovimi kožami za tem, da bi te trgovci s surovimi kožami smeli kupovati od mesarjev in drugih proizvajalcev, in da bi morali usnjariji kupovati kože šele od trgovcev in blago dražje plačati. Mali usnjarski obrtniki se še sedaj težko borijo za svoj obstanek in bi bili s tako uredbno njih obstoj zelo ogrožen. Zato naj pred izdajo nove uredbe zaščitni oblast tudi zastopnika malih usnjarskih obrtnikov, da se ob izdaji uredbe po možnosti zaščitni njih obstoj.

— Skrajni rok za zamenjavo kovancev. Narodna banka opozarja zainteresirane, da poteče ta mesec skrajni rok za zamenjavo starega kovanege denarja, in sicer kovancev po 0,50, 1 din in 2 din dne 16. februarja 1941, srebrnikov po 10 din dne 28. februarja 1941. Pozivajo se vsi lastniki takšnega denarja, da ga v lastno korist zamenjajo pri blagajnah Narodne banke ali pri državnih finančnih ustanovah, in sicer: stare kovance po din 0,50, 1 in 2 din do zaključno 16. februarja 1941, stare srebrnike po 10 din pa do zaključno 28. februarja 1941, ker po poteku imenovanih rokov imenovanega denarja ne bo mogoče več zamenjati. Pod blagajnami Narodne banke se razumejo tako blagajne centrala kakor blagajne podružnice, pod državnimi finančnimi ustanovami pa se razumejo vse državne ustanove, pri katerih se sprejemajo vplačila ali pa izvršujejo izplačila, kakor so n. pr. glavna državna blagajna, davčne uprave, Poštna hranilnica, vse pošte itd.

Kotikar bo imenovan denar poslan v zamenjavo po pošti Narodni banki ali kateri izmed navedenih državnih finančnih ustanov, se bo kot dan izročitve smatral dan, ko je bila pošiljka izročena na pošto.

Borze

4. februarja

Na jugoslovenskih borzah je bilo danes povpraševanje za grške bone po 38. kakor včeraj Tečaj na svobodnem trgu se niso spremenili.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo pri stalni tendenci povpraševanje za Vojno škodo po 477 (v Beogradu je bil promet po 478). Do zaključka je prišlo v delnicah Trboveljske pri povišanem tečaju 390.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaji: London 174,57 — 177,77. New York 4425 — 4435. Curih 1028,64 — 1038,64. Tečaji na svobodnem trgu: London 215,90 — 219,10. New York 5480 — 5520. Curih 1271,10 — 1281,10. Privatni kliring: Berlin 1772 — 1792. Solin 38 den.

Curih. Beograd 10. Pariz 8,05. London 16,08. New York 431. Bruseli 69. Milan 21,7050. Madrid 40. Amsterdam 229. Berlin 172,50. Stockholm 102,75. Oslo 98,30. København 83,50. Sofia 4,25. Budimpešta 85.

EFKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 477 den. 4% agrarne 55 den. 4% severne agrarne 56,50 den. 6% bečuške 85 bl. 6% dalm. agrarne 81,25 — 82. 6% šumske 81,50 den. 7% invest. 100,50 den. 7% stabiliz. 96 den. 7% Seligman 102 den.

Beograd. Državne vrednote: Vojna škoda 477 den. 4% agrarne 55 den. 4% severne agrarne 56,50 den. 6% bečuške 85 bl. 6% dalm. agrarne 81,25 — 82. 6% šumske 81,50 den. 7% invest. 100,50 den. 7% stabiliz. 96 den. 7% Seligman 102 den.

FIS tekme 1941

Italijani boljši v slalomu V moški konkurenci delita 1. mesto Italijan in Nemec, med ženskami pa je Kristl Cranz izgubila prvenstvo

br. Cortina d'Ampezzo, 4. febr.

Tretji dan tekmovalja v okviru svetovnega smučarskega prvenstva je prinesel drugi del tekme za alpsko kombinacijo, in sicer v slalomu za moške in ženske. Start je bil okoli 12. najprej za moške, eno uro pozneje pa za ženske.

Današnja preizkušnja je prinesla prirediteljem prvi dve zmagi, saj so s svojim najboljšim vozačem Chieroniom zasedli skupno z Nemcem prvo mesto v moški konkurenci, njihova najboljša tekmovalka pa je sigurno zmagala nad dolga leta neporaženo Kristl Cranz. Današnji dan je torej prinesel Italijanom zmago v smučarski panogi, v kateri se dozdaj gospodarili Nemci in Švicarji.

V moškem slalomu je bil končni izid naslednji: 1. in 2. Chieroni (Italija) in Pfeifer (Nemčija) 2:01,5. 3. Marcellini (I) 2:01,9. 4. Cranz (N) 2:02,3. 5. Rominger (Švica) 2:03,4. 6. Jennewein (N) 2:03,5. 7. Lantschner (N). 8. Lacedelli (I). 9. Scheuring (Š). 10. Soerensen (Norveška) itd.

V skupni oceni za alpsko kombinacijo moških so se tekmovalci razvrstili takole: 1. Jennewein 392, 2. in 3. Marcellini in Chieroni 393, 4. Cranz 395, 5. Lantschner 399 točk, 6. Rominger, 7. Pfeifer, 8. Soerensen, 9. Scheuring, 10. Lacedelli.

V ženskem slalomu je proti vsemu pričakovanju zmagala komaj 17 letna Italijanka Seghi nad rutinirano ter večkratno mednarodno in olimpijsko prvakinjo Cristl Cranz s precejšnjim naskokom in priborila Italiji še drugi naslov svetovne prvakinje. V prvi vožnji je potrebovala 66,4 sekunde, medtem ko je Cranzova bila tukaj za 1,1 sekunde boljša, v drugi vožnji pa je

7% Blair 100 den. 8% Blair 106,50 den.; delnice: Narodna banka 7100 den. PAB 204 den. Trboveljska 390 — 405 (390).

Beograd. Vojna škoda 477 — 478 (478) 4% agrarne 57 den. 4% severne agrarne 55,50 — 56,50. 6% bečuške 85 den. (85,50) 6% dalm. agrarne 80,50 — 81 (80,75) 6% šumske 80 den. 7% stabiliz. 99,25 den. 7% Blair 100,50 (101) 7% Seligman 102,50 den. 7% Blair 100,50 den. 8% Blair 106 den. Narodna banka — (7050). PAB 208

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago. 4. februarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 81,50 za julij 75,375 za sept. 75,50; koruza: za maj 61,375 za julij 61,50 za sept. 61,50

+ Novosadska blagovna borza (4 t. m.) Tendence nespremenjena. Oves: baški, sremski in slavonski 400 — 405. Ječmen: baški in sremski 500 — 510. Kuruza: čaga primerno suha z 22% vlage franko vagon ali šlep 216 (za vsak odstotek manj vlage se cena poviša za 4 din) umatno sušena kuruza s 14% vlage 250 din Moka (franko vagon ali šlep v dunavski banovini): pšenična »Ogg« in »Og« 723 70% presejana pšenična moka 358 85% enotna pšenična moka 382,25: nepresejana pšenična moka 351 presejana koruzna moka ali koruzni zdrob z največ 14% vlage 321: presejana koruzna moka 250 nepresejana suhe koruze 250 nepresejana 230 Otrobi (franko vagon ali šlep dunavske banovine): pšenični 200 koruzni 8 kalmi 150, brez kalni 70 Fižol: baški in sremski 595 — 600.

Izpopolnjujemo!

Za tekmovalje v moškem smuku — prvem tekmovalju v nedeljo — je bilo vsega 26 tekmovalcev, od katerih so razen enega vsi prišli na cilj. V tej konkurenci je bila premoč Nemčije očitna, saj so se do 10. mesta plasirali štirje Nemci poleg dveh Švicarjev, dveh Italijanov ter po enega Šveda in Norvežana. Zanimivo je, da je najboljši Madžar prišel na 14. mesto, najboljši Bolgar — Dimitrov — na 21. in najboljši Slovaki na 24. ali predzadnje mesto. Po državah je Nemčija dobila 9 točk, Italija 17, Švedska 39 in Madžarska 51.

V ženskem smuku — drugem delu nedeljskega sporeda — so prav tako prevladovali Nemci, med katerimi sigurno je zmagala Cranzova in je prva Italijanka za tremi Nemkami in dvema Švicarkama prišla šele na 6. mesto s časom, ki je bil za skoraj 24 sekund slabši od zmagovalke. Po državah je Nemčija prejela 6 točk, Švica pa 18.

V stafetnem teknu na 4x10 km so bili časi tretjeplasirane stafete in naslednjih takile: Italija 2:33:50, Nemčija 2:38:11, Švica 2:50:26.

Kazen za roparski napad

Napadalcu na trgovko Majcnovo, med katerimi sta bila tudi dva mladoletnika, obsojeni

Ljubljana, 4. februarja

Pred sodniki malega kazenskega senata, v katerem sta pod predsedstvom a. o. s. Ivana Breihla sodelovala g. a. a. s. Kraja in dr. Fellahar, je bila danes petorica obtožencev, ki so lani dobršen čas povzročali precejšnjo škodo tuji imovini na pobudo in s pomočjo svojih že nekoč kaznovanih svetovalec. Glavni predmet razprave proti obtožencem, 26-letnemu delavcu Feliks Miru iz Sletine-Radencev, 25-letnemu mizarskemu pomočniku Josipu Nahitgalu, starejšemu maloletniku delavcu Stanku P. iz Gorji pri Bledu, prav tako maloletnemu Mirolavu P., trgovskemu potniku iz Ljubljane, in ženi prvega obtoženca delavki Barbari je bil roparski napad, ki sta ga Mir in Nahitgal lani v začetku oktobra izvedla na vogalu Kostovce in Kobariške ulice na lastniško poslopje na Sv. Petra cesti, Marijo Majcnovo. Nap

Koliko žitaric pridelava Evropa?

Ječmena pridelamo skoro dovolj, manjka pa nam pšenice, koruze, rži in oljaric

Vprašanje oskrbe z žitaricami domače proizvodnje je postalo v sedanji vojni zelo pereče. V letih 1934—38 so na evropskem ozemlju, v številni britski otočje, zopet povprečno

309 kg žitaric na osebo.

Z drugimi besedami, pridelali so dovolj, da se pokrije 87 odstotkov potrebe za lastne proizvodnje. Kontinent je lahko kril 93 odstotkov svoje porabe pri žetvi, ki je dala 329 kg pridelka na glavo.

Iz Rusije ter iz prekomorskih dežel je bilo treba uvoziti še 3,8 milijona ton koruze, 3,2 milijona ton pšenice, 0,7 milijon ječmena in 0,2 milijona ton rži.

Največjo potrebo pri uvozu žita

izkazuje Švica. Potrebuje namreč celih 80 odstotkov porabljenih žitaric! Sledijo Belgija, Nizozemska, Danska in severna Evropa.

Od držav, ki izvažajo žitarice, pridejo v poštev v prvi vrsti: Rumunija, Madžarska, Jugoslavija, ozemlje prejšnje Poljske in Bolgarija. Koruzo izvažajo: Rumunija, Jugoslavija in Madžarska. Za izvoz ječmena

Enotna ali razcepljena Francija?

V Parizu se že dva dneva mudijo odposlanec Petainove vlade admiral Darlan, ki se pogaja z Lavalom za rešitev francoske krize. Laval hoče namreč za vsako ceno priti v francosko vlado, za primer, da se to ne bi zgodilo, pa grozi, z akcijo proti Vichyju in Petainu

prihaja v poštev Rumunija, deloma tudi poljsko ozemlje. Prav tako se lahko od tam izvažajo rž. Zadoštna preskrba z žitaricami bi se torej dosegla, če bi se proizvodnja dvignila za 7 odstotkov.

To pa ne velja v enaki meri za vse žitarice. Stopnja za posamezne vrste kaže naslednjo podobno sedanjo pridelavo: rž 99 odstotkov, ječmen 95 odstotkov, pšenica 93 odst. koruza 83 odstotkov. Pri rži je torej preskrba praktično skoro že dosežena, pri ječmenu in pšenici bo to že nekoliko težje doseči, pri koruzi pa gojenje še toliko zaostaja, da se bo treba tukaj najbolj potruditi.

Borza v cerkvi

»Daily Mail« poroča, da se morajo velike kupčije z bombažem v Manchesteru letos opravljati v — cerkvi. Manchesterko borzo je namreč poškodovala bomba. Sprva so se brozni posli opravljali v ulici za bivšo borzo, potem pa so se morje teh poslov zbrali v majhni cerkvi.

»Pregosta človeška množica je obdajala deske, ki so sporočale zanje cene bombaža in spremembe tečajev,« opisuje poročevalec omenjenega lista takšen astenek. Ves prostor je bil tako prenapolnjen, da se je moral del kupčij opraviti na ulici. Še težje pa je bilo z zvezami kupcev z bankami in klijenti. Za vse zaključke je bil namreč na razpolago en sam telefon.

Če še ne veš, zdaj izveš

da je novi podpredsednik Zedinjenih držav Henry Agard Wallace velik častilec kinske glasbe, pisatelj, sportnik, trezvenjak in antinikotinst;

da je imel Tobruk pred svojim padcem 400 alarmov in 150 bombardementov s morske strani;

da se je po napovedih italijanskih listov število nemških podmornic počelo dvigovati;

da je v Šanghaju zmrznilo 150 otrok;

da ima Kanada ogromne previške pšenice, dočim grozi Evropi lakota;

da bodo začeli v teku enega meseca dni popisovati vse angleške žene, sposobne za vojaško pomožno službo;

da je bil London doslej že 458 krat napaden iz zraka;

da je sovjetski maršal Vorošilov te dni slavil 60letnico rojstva;

da je pobrala kuga v Indiji 130 oseb;

da je bil glavni urednik kitajskega vazalnega lista »Sun-Pao« ustrelen na javni cesti v Šanghaju;

da bo še ta mesec otvorjena razstava nemške industrije v Parizu;

da delajo v Segoviji poskuse za pridobivanje sintetičnega mila iz lesne smole;

da je bil te dni v Siriji katastrofalen potres, ki je nad 3000 ljudi oropal strehe.

Transportna ladja italijanske vojske

5 takšnih čolnih prevažalcev na bojišče v Italiji in Albaniji. Slika prikazuje trenutek vkrčavanja večjega vojaškega oddelka v popolni bojni opremi

Povečanje pridelka je mogoče doseči s povečanjem zasejanega prostora,

z izboljšanjem semena, s sistematičnim obdelovanjem in boljšim gnojenjem. Za ozdravljenje evropskega poljedelstva bo vsekakor potrebno, da se v deželah, kjer so veliki kompleksi zasejani z žitaricami (n. pr. v Rumuniji, Bolgariji, Jugoslaviji, Madžarski in Grčiji) nekoliko omeji proizvodnja žitaric v korist drugih rastlin, zlasti takšnih, ki dajejo olje. V načrtih teh držav so že predvidene take omejitve, ker se celinska površina, zasejana z žitaricami,

ne da več povečati.

Sedanja vojna je povzročila v večini evropskih držav, posebno pa v Nemčiji in Italiji, povečanje pridelave in omejitve v porabi. Po končani vojni se bo to nehalo, razvila pa se bo celinska samooskrba, ki bo, kakor kaže, najsolidnejša osnova za novo gospodarstvo.

Zaklonišče za enega samega moža

Po angleškem vzorcu obrambe proti napadom iz zraka so zdaj tudi v Nemčiji začeli izdelovati zaklonišča za samo eno osebo. Slika prikazuje takšno zaklonišče iz valovite pločevine za industrijskega delavca

A NEKDOTA

Nekoč je fizik Ampère povabil nekega prijatelja k sebi na obed. V svoji raztresenosti pa je kmalu pozabil, da je doma. Ko je opazil, da njegov gost zamaši luče kruha, je dejal: »Nu, kaj za to! Pojete brez kruha. Meni ti ljudje tudi niso z njim postregli.«

VS AK DAN ENA

V zaklonišču

»Prej sem čisto govoril v spanju, zdaj pa sem se tega popolnoma odvalil.«
»Kaj govoriti si se odvalil?«
»Ne govoriti znam še — ampak spat kmalu ne bom več znal...«
(»Marc Aurelio«)

Izvidniško letalo tipa »Lysander«

kakršnih se poslužujejo Angleži v bojih nad afriškim ozemljem

Ušesa med eksplozijami

Zračni pritisk škoduje bolj nego moč poka

V Londonu priporočajo oblasti ljudem, naj ob letalskih napadih pazijo med drugim zlasti na svoja ušesa, da ne bodo trpela škoda od eksplozij. Zdravnik dr. Littler pravi, da sluha ne škoduje toliko moč poka, kolikor zračni pritisk oziroma, da se točneje izrazimo, brzina, s katero narašča zračni pritisk, ki izvira iz eksplozivnega izstrelka. Pri tem je zanimivo, da je za sluh tem bolj nevarno, čim manjši je top in čim ostrejši je pok. Uho izgubi tedaj sposobnost dojemati visoke zvoke, n. pr. najvišje zvoke violine ali flavte, a kar vi-

sokih tonov še dojemajo, ne dojemajo slabotneje, temveč le manj razločno in zabrisano.

S človekom, ki se mu je sluh tako pokvaril, moramo govoriti mirno in razločno, ne pa kriče. Tuleče bombe pa sluha ne škodujejo, preračunane so bolj na to, da človeka prestrašijo. Pomoč proti zvočnim nevarnostim je lahka, treba si je pravočasno zamazati ušesa z vato, ki smo jo namočili v parafin. Otrokom zamazamo ušesa z večkrat zganjenim kosom blaga. Škoda nas obvaruje tudi to, če vzamemo košček kavčuka med zobe, kočeno priporočajo, da si v trenutku eksplozije sprostim obrazne mišice.

Bata gradi drugi Zlin

Stari Tabor se spreminja v industrijsko mesto

V južni Češki nastaja novo industrijsko mesto. Nekoč tako mirni Stari Tabor, je danes kaj živahen. V njem ne gradijo samo tovarn, pisarn in skladišč temveč vsa okolica spreminja svoj obraz. Tu bo nastal, sploščka še v manjšem obsegu, nov Zlin z nebotičniki in gozdom tovarniških dimnikov. Tvrdka Bata je preselila v Tabor že 200 svojih sodelavcev z družinami vred.

Zanje gradijo še sedaj, v zimskem času, stanovanja, hiše z vrtovi, ceste. Tvrdka je dala zgraditi tudi dom družabnosti, v katerem se bo odigravalo kulturno in dru-

žabno življenje novega Zlina. Postajališče Stari Tabor se bo spreminilo v moderno železniško postajo, a novo življenje objekta tudi mesto Tabor samo. Na njegovem jugu bo nastalo pravo vrtno mesto, ki se bo priključilo poslovnemu ter industrijskemu predelu v Starem Taboru.

Bolgarski kmetijski minister Bagrianov

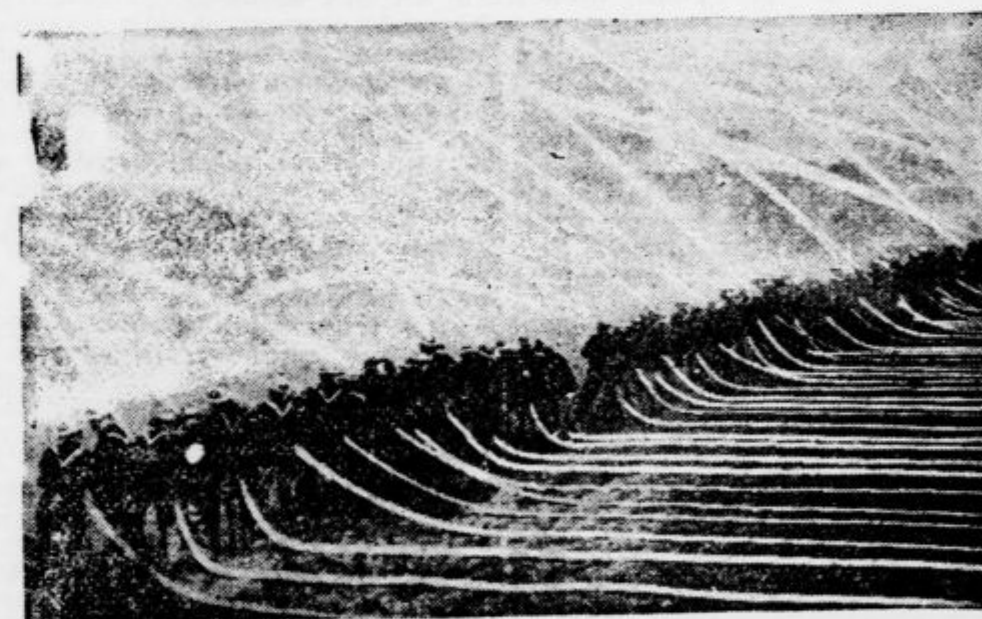
je proti koncu prošlega tedna s svojim govorom o bolgarskem gospodarstvu malone izzval vladno krizo

Gozdovi na Norveškem

V norveških gozdovih prevladuje bor, ki pa je manj koristen kakor jelka. Zato se sedaj bavijo z načrtom, kako bi postopno zamenjali bor z jelko in da se ne posejani predeli pogozdijo z jelko. Spoznali so, da razen južnih krajev ni prikladnejšega predela za pogozdenje kakor je zahodni predel, kjer se lahko v te svrhe uporabi 400.000 ha zemljišča.

Zapadni deli Norveške so najpripravnější za nasajevanje tudi drugih vrst dreves. Izračunali so, da bi se moglo nasaditi letno površino od 1000 ha s 5 milijoni novih dreves. To bi dalo po 60 letih 300.000 m³ drv, če bi se sekalo letno samo 5.000 m³ koristnega lesa. Da bi se vse to ostvarilo, kar bi razvilo gospodarsko življenje Norveške, je že izdelala norveška direkcija gozdov skupno z nemškimi oblastmi obsežne načrte za pogozdenje.

Iz vseh cevi brizga voda...

Angleški gasilci na delu pri gašenju požara v nekem vojaškem arzenalu

Ivan Turgenjev:

Zgodba poročnika Jergunova

1.

Tisti večer nam je Kuzma Vasiljevič Jergunov spet enkrat pripovedoval svojo zgodbo. Pripovedoval nam jo je redno enkrat na mesec, poslušali pa smo ga vsakokrat z nezmanjšanim užitkom, čeprav smo zgodbo poznali že od vseh podrobnosti, skorajda na pamet. Te podrobnosti pa so — če dopustite, da tako rečemo — že tako prerasle prvotno debelo povest, kakor prerasle plesnive gobe štor v gozdu. Ker pa smo le predobro poznali značaj dragega prijatelja, nam ni bilo težko izpopolniti vse tisto, kar je zamažal ali nalašč izpuštil. Seveda, Kuzma Vasiljevič je medtem že umrl in tako ni nikogar več, ki bi nam znal pripovedovati njegovo zgodbo. Zavoljo tega smo sklenili, da z njo seznanimo javnost.

2.

To se je zgodilo pred kakimi štiridesetimi leti, ko je bil Kuzma Vasiljevič še mlad. Pripovedoval je o sebi, da je bil gizdal in zal dečko, mleko in kri, rdečih ustnic, kodrastih las in sokolje bistrhi oči. To smo mu radi verjeli, čeprav ni bilo o vsem tem več kaj prida sledu: Nam se je videl Kuzma Vasiljevič čisto brezpomembno

vnanjosti, na njegovem obrazu so bile preproste poteze, nekakšna zanesenost, v život je bil zamažen in ne ravno najboljših mer. Kajpak je treba pristaviti, da lahko leta uničijo vsako lepoto. Poteze gizdalstva je Kuzma Vasiljevič ohranil znatno boljše, na stara leta je nosil opete hlače, prepasoval si je rejni trebusek, lase si je dal strižiti na temenu, medtem ko jih je nad čelom nosil skodrane, brke si je mazilil s perzijsko pomado, ki je bila kajpak bolj škriatno rdečkasta in zelenkasta kakor črna. Kljub vsemu je treba reči, da je bil Kuzma Vasiljevič vsega spoštovanja vreden vitez, čeprav je pri kvartopirjenju hudo rad škilil kvartopirjem v karte. Toda to je počenjal bolj iz štedljivosti kakor iz pozabljenosti, saj nam nikakor ni rad po nemarnem zapravljal denarja. A pustimo te šale, obrnimo se rajši k zgodbi sami!

3.

Vse to se je zgodilo pomlad in sicer v takrat še novem mestu Nikolajevu, (današnjem Vjornoleninskem ob črnem morju, op. ur.) kamor so bili Kuzma Vasiljevič poslani po službeni potrebi. (Bil je takrat mornariški poročnik). Njegovi starejši so mu kot zanesljivemu in razumnemu čast-

niku poverili nadzorstvo nad nekaterimi zgradbami v pristanišču in so mu od predsedstva do predsedstva poslali prav znatne vsote denarja, ki jih je zavoljo večje varnosti stalno nosil pri sebi v usnemem pasu, spetem okrog gola života. Kuzma Vasiljevič se je res odlikoval po razumnosti in je kljub svoji mladosti živel naravnost zgledno. Varoval se je kar najnatančneje vsakršnega nedostojnega početja, nikoli ni vzel kart v roke, ni pil in se je izogibal vsakršne družbe, tako da so mu prizanesljivejši tovariši vzdeli priletno zalo dekle, oni bolj divji pa so ga kratkot in malo razupili za obupanca in potuhnenca. En sam greh je bilo mogoče očitati Kuzmi Vasiljeviču: srčno hudo je nagibal k ženskemu spolu. Ali tudi v tem pogledu je znal čudovito brzdati strasti in si nikoli ni dovolil niti najmanjše orkosrčnosti. Vstajal je rano in je prav tako zgodaj legal spat. Dolžnosti je skrbno izpolnjeval in njegovo edino razvedrilo je bilo v tem, da se je vsak večer podal na sprehod daleč po nikolajevskih cestah, celó tja v predmestja. Knjig ni prebiral, bal se je krvnega pritiska na možgane. K temu je sleherni pomlad pil blažljivo pitačo zoper hudo kri.

Preden je oblekel uniformo, jo je vselej najskrbneje skrtčal. Potem je z umerjenimi koraki stopal ob pločvini sadovnjakov, zdaj pa zdaj je postal in se je veselil lepote prirode, tu in tam je celo odtrgal cvet za spomin in je čutili prav posebno zadoščenje. Kar izreden užitek pa mu je bil, če je nanesla prilika, da je srečal kakšno zalo dekle, ki je ognjeno čez ramena,

s kosarico na golem lehtju pa s pestro ruto na glavi hitelo domov. Ker je bil, kakor je sam trdil, sicer jako čustven pa vendar pameten razpoložen, ni Kuzma Vasiljevič nikoli odgovoril kakega takega Amora, pač pa se mu je prijazno smehljalo in je lahko dolgo in pozorno strelal z njim... Potem je vsakokrat globoko vzdihnil in se je s prav tako umerjenim korakom podal domov, se vsedel k oknu in je sanjari kake pol ure, pri tem pa je predvarno vlekli iz svoje pipe. Tisto pipo iz morske pene mu je bil poklonil njegov boter, policijski poročnik nemškega pokolenja. Kuzma je kadil močan tobak. Tako so mu minevali dnevi, ki niso bili ne veseli ne predolgočasni.

4.

Ko se je Kuzma Vasiljevič nekoč tik pred mrakom vračal po zapuščenih stranskih ulicah domov, je začel naglo korake in jecajoče besede, ki jih je zdaj pa zdaj prekinjalo ihtenje. Obrne se in ugleda dvajsetletno dekle nenavadno prijetnega, toda močno zagrenjenega in objokanega obraza. Videti je bilo, da je dekle zadela velika in nenadna žalost.

Dekle je teklo in se opotekalo, govorilo je samo s seboj, vzdihovalo in vilo roke. Njeni svitli lasje so bili razmršeni, ruta okrog vratu — takrat še nismo poznali plaščev — ji je zdrinila čisto na pleča, da jo je držala le še igla. Dekle je bilo oblečeno kakor kakšna gospodična.

Kuzma Vasiljevič je pristopil. Sočutje je premagalo bojazn, da bi bil videti malo-

dušen, zato je v trenutku, ko je dekle prišlo mimo, vjudno prislonil roko ob svojo oficirsko čepico in vprašal, zakaj se dekle tako joče.

»Mordá«, je pristavil in mahnil s roko ob svoje častniško bodalo, »mordá vam kot vojnik lahko pomagam!«

Dekle je postalo in prvi trenutek očitno kar ni razumelo, kaj prav za prav hoče. Kljub temu je takoj začelo z njim govoriti v nepopolnoma čisti ruščini, vendar pa hlastno, kakor da jo je razveselila prilika, da more odložiti vse, kar ji leži na srcu.

»Prosim vas, dragi gospod častnik«, je pričela in solze so ji kar v curkih lile po lepih licih, »prosim vas, kaj se vendar pravi, to je nekaj groznega, vedi sam ljubi Bog, kaj to je! Prosim, vas, nas so čisto in čisto izropali. Kuharica je odnesla vse, vse, servis, šatulo in obleke... da, celo še obleke in tudi nogavice in perilo... da... tudi tetino torbico in v njej je bil bankovec za 25 rubljev v čisto majhnem etuiju, potem dve srebrni žlički... in potem še salopa — kratko in malo: vse!... In vse to sem povedala gospodu policijskemu poročniku. Ampak gospod policijski poročnik me je zavrnili: »Pojdite, pojdite, ne verjamem vam, ne verjamem... Ne maram čuti ničesar tega, vi sami ste tudi takšna!« Odgovorila sem: »Prosim vas, salopa!... on pa: »Ne maram čuti!« Ali to ni žaljivo, gospod oficir? Kar pojdite ven, pravi, kar pojdite, za božjo voljo, kam pa naj grem?«

(Dalje)

Nova doba v gradnji vojnih ladij?

Kaj napoveduje švicarski list o novih tipih vojnih ladij

Bernski »Bund« objavlja poročilo agencije »United Press« o novih tipih vojnih ladij, ki se izdelujejo v angleških in ameriških ladjedelnicah. Članek pravi: »Ameriška mornarica je ustvarila nov miniaturni tip vojne ladje, ki ima možnost, da povzroči popoln preokret v gradnji novih vojnih ladij in v pomorskem bojevanju sploh. To so majhne oklepne ladje, ki lahko s hitrostjo 80 km na uro prečkajo morse površine ter napadajo nasprotnika s torpedi, topovi in globinskimi bombami. Te ladje so dolge po 21 m, se ne pogrezajo globoko v vodo, zato jih sovražni torpedi ne morejo zadeti ter lahko brez vrake nevarnosti vozijo preko minskih polj. Predstavljajo najmodernejšo vrsto rušilcev in so bolj oborožene nego so bile pred 30 leti oborožene križarke. Poznavači pravijo, da bodo te ladje, ki jim pravijo »komarji«, najboljše in najnevarnejše enice ameriške vojne mornarice. V ladjedelnici v New Londonu gradi ameriška vojna mornarica prvih 24 ladij te vrste. Zelo so podobne čolnom, ki jih britanska mornarica uporablja za obrambo obale.

»Komarji« imajo priprave za proizvodnjo umetne megle, so najhitreje ladje ter se dajo izredno lahko upravljati. Pri hitrosti 44 vozlov imajo »komarji« delovni radij preko 700 milj, ki se poveča na 1200 morskih milj, ako vozi ladija s hitrostjo 20 vozlov, pri brzini 9 vozlov pa se delovni radij zviša celo na 2000 morskih milj. »Komarji« so tako okretni in popolnoma uravnoveženi, da se v manj kakor 15 sekundah lahko obrnejo in plovejo v nasprotno smer, to pa je približno toliko časa, kolikor ga potrebuje rušilec, da se začne svojo obrat. »Komarji« lahko v 8 sekundah zviša svojo brzino od 8 na 40 vozlov, v 3 sekundah pa jo lahko zmanjša na 40 na 3 vozle, kar je oboje zelo važno pri napadanju. Pomorski strokovnjaki smatrajo te male ladje praktično za imune proti bombardiranju iz

zraka in proti obstreljevanju iz streljanih. Poročilo ameriške vojne mornarice pravi, da o tem tipu ladij še navedenih podrobnosti: »Komarji« imajo udarno silo, ki ni v prav nikakršnem razmerju z njih majhnim obsegom. Razen tega so stroški za njih gradnjo zelo majhni in znašajo le ulomek onih vsot, ki se izdajajo za večje ladje, lahko pa nosijo enako oborožitev. Svržnik jih odkrije na morju zelo težko, saj so kakor nekatere vojaške izvidnice, ki se v varstvu megle ali noči bližajo protivnikovi položajem. V bodočih spopadih ne bo več tako velikih izgub, kajti »komarji« nudijo le majhen cilj ter se zaradi svoje brzine in okretnosti lahko v trenutku umaknejo, ko so napravili dovolj škode. Ravno tako bliskovito pa se lahko že v najkrajšem času pojavijo ter ponovno svoj učinkoviti napad, skriti v umetni megli. Kadar pa bi bila izguba teh ladij številčno tako velika kakor pri današnjih rušilcih, bi izguba na ljuđeh znašala komaj deset delov, ki jo utrpeli mornarice, ako ji nasprotnik potopi en rušilec.

Kakor rečeno, »komarji« ni mogoče torpedirati, zato je proti njemu podmornica izgubila vsak pomen. Ladja sama pa lahko torpedira vsako podmornico, ali pa jo napada s globinskimi bombami, kadar je ugotovila, kje se je podmornica spustila pod površino. Ameriška admiralieta naglašajo, da pomeni uvedba teh ladij morda novo dobo v pomorski vojni, ker so »komarji« združena brzina, okretnost, močan oklep, znatna oborožitev in obsejni delovni radij. Ameriški iznadalitelski duh je s temi novimi motornimi ladjicami dal svojem vojnomu brodomu zelo nevarno orožje za pomorsko vojno. Ker pa je znano, da Amerika lahko ka Veliki Britaniji na posodo ali v našem vsakršno orožje ter celo nove patente zanje, delavnost »komarjev« menda ne bo omejena samo na obrambo ameriške tihomorske in atlantske obale.

Grof Teleki o prijateljstvu z Jugoslavijo

V petek 31. januarja je madžarski ministrski predsednik grof Teleki podal v poslanski zbornici nameste umrlega zunanega ministra grofa Csakyja daljši eksponat o paktu večnega miru in trajnega prijateljstva, ki je bil podpisan v Beogradu 12. decembra lanskega leta in ki je bil sedaj predložen madžarskemu parlamentu v ratifikacijo. Grof Teleki je ob tej priliki — kakor posnemamo po madžarskih listih — izjavil med drugim:

»Sledovi madžarsko-jugoslovenskega prijateljstva segajo leta nazaj. Vedno so bile simpatije med hrabrimi narodi, ki sestavljajo jugoslovensko in madžarsko državo. Često so se skupno borili in nekaj časa celo skupaj živeli v isti državni tvorbi. Četudi so se drug proti drugemu tudi borili, so se vendar vselej med seboj visoko spoštovali. Zato je bilo zgodovinsko utemeljeno, kar je izjavil naš pokojni zunanji minister: Ta pogodba je le zunanji izraz vezi, ki so med obema narodoma že brez tega obstojale. Zato se bo izkazala za dobro in trajno.

BELEŽKE

Sporazum in kapitulacija Hrvatov

Na sestanku 40. volišča HSS prošlo nedeljo v Zagrebu je nastopil kot glavni govornik urednik »Hrvatskega dnevnika« dr. Ilija Jakovljević. Naglašal je, da s politiko sporazuma hrvatski narod ni izvršil nikakršne kapitulacije, marveč je potrebo sporazuma narekovalo spoznanje vojne hrvatskega naroda, da stojimo pred novo veliko vojno, ki bo iz temelja preobrazila zemljepis Evrope. Zato je hotel, da Hrvati ne bi bili razdeljeni po banovinah, ampak da bi bilo ugotovljeno nesporno hrvatsko narodno ozemlje. Če se danes omenjuje uspeh sporazuma, ne smemo imeti pred očmi samo onega, kar se je doseglo, pač pa tudi ono kar se je preprečilo.

V nadaljnjem govoru je dr. Jakovljević naglašal, da je mnogo ljudi, ki niso pristali HSS, pa so prišli v razne urade, ustanove in odbore, kjer delajo, kar se le da, da izločijo nezadovoljstvo. Zato bo ena prvih nalog pametna revizija, da se iz uravnoteženosti spozna, ki je služila že vsem in vsakomur. Najprej je hotel Hrvate izbrskati s lica zemlje, ko pa se ji to ni posrečilo, je šla v opozicijo. Sedaj so ti ljudje, med katerimi so tudi nekateri ministri prejšnjih režimov, navdušeni Hrvati in trdijo, da so šli v opozicijo baje zaradi svojega hrvatstva.

V bližnji bodočnosti je nadaljeval dr. Jakovljević, bomo v naši notranji politiki zopet pričeli velikih in važnih, morda usodnih dogodkov. Za uspešno delo nam je potrebna kontrola naroda. Ko o tem govorim, mislim da ste razumeli, da gre za volitve v sabor, ki bo razpravljati tudi o prehrani, o socialni politiki in o vsem, kar zanima hrvatski narod. Ko se sestane sabor, bodo imeli razni rovarji dovolj prilike, da pokažejo svojo moč, imeli pa bodo tudi priliko da silijo glas in mišljenje resničnih predstavnikov hrvatskega naroda.

Sestanek SDS v Vojvodini

V Novem Sadu se je v nedeljo vršil politični sestanek ministra dr. Budisavljevića in prvakov SDS iz vseh krajev Vojvodine. Med drugimi so se sestanka udeležili škof Valerijan Prbčević, dr. Aleksander Moč, dr. Aleksander Žiža in dr. Emilijan Goričević. Sestanek je bil posvečen razpravi o položaju SDS v Vojvodini ter se je vršil na zahtevo prvakov stranke, ki so že dlje časa zelo nezadovoljni z današnjim stanjem v Vojvodini.

Proslave sv. Save in Strossmayerja v Šolah

V sarajevskem »Jugoslovenskem listu« je prof. Svetislav Davidović objavil članek z zahtevno, da bi tudi muslimanski otroci morali prisostvovati šolskim proslavam sv. Save. Na ta članek je odgovoril prof. Davidović v »Narodni Pravdi«, glasilu ministra Kulenovića, muslimani

Po svetovni vojni so se te vezi obnovile še pred takozvanimi pariškimi mirovnimi pogajanjmi, čeprav smo tedaj stali v Srbom nasprotnem taboru. V teh dogodkih moramo iskati nagibe za znanj govora regenta Horthyja v Mohacsu leta 1926. Oba zunanja ministra naših držav sta ob podpisu pogodbe v Beogradu opozorila na ta govor kot na dejstvo, ki je ustvarila osnove naše politike sodelovanja in medsebojnega razumevanja z Jugoslavijo. Te izjave so znane iz poročil v listih.

Nadaljnje ugodno ozračje je omogočilo, da smo simpatiji in vezem sosedskih interesov dali tudi formalen izraz ter s tem še bolj utrdili bodoče mirno in prijateljsko sodelovanje. Bilo pa je ne le z madžarskih, temveč tudi z evropskih vidikov potrebno, da smo to pogodbo pripravili in jo v sedanjem položaju sklenili. S tem smo storili uslugo miru v Evropi in smo tako ostali v skladu s prizadevanji vselej, ki stremijo po mirni ureditvi Evrope.

manski profesor Abdurahman Nametak iz Mostara. Pisec ugotavlja, da se pravslava sv. Save vrši v Šolah kot srbsko pravoslavna cerkev in naroda, ki ne rešuje, h kateri ne more nihče siliti muslimanskih otrok ravno zaradi njene kriveneke značaja. Na očitke prof. Davidovića, da muslimani ne ugovarjajo glede udeležbe muslimanskih otrok pri Strossmayerjevih proslavah, odgovarja prof. Nametak:

»V Šolah, kjer so učenci versko in plemsko mešani, se Strossmayer nikoli ni slavlil kot katoliški škof ali kot Hrvat, marveč so bile ravno te podrobnosti, ki so bile najbolj globoko v ozadije. To pa zato, da je njegov bil velikega Jugoslavena tem razločnejše vstal pred otroci. Raven te a si pri nas ne moremo misliti, poslušaj sv. Save brez verskih obredov, doim z našimi Strossmayerjev dan v Šoli samo manifestacijo jugoslovenske misli.«

Kriza v sarajevskem mestnem svetu

Kakor poročajo iz Sarajeva, so tamošnji občinski svetniki, ki so člani JRZ, podali ostavko na svoje mandate. S tem je prišel mestni svet v težek položaj, ker brez odstopivših Srbov, mestni svet ni dela zmogel.

Namestnik vodje Nemcev Jugoslavije

Iz Novega Sada poročajo, da je dr. Šop Janko, predsednik nemške narodne menšine v Jugoslaviji imenoval za svojega namestnika Fritz Metzerja ter naplavl, da stona to imenovanje takoli v veljavo. Poročilo nadalje našla da zastopnik F. Metzerja za čas odsotnosti dr. Janka ter da ima vsa pooblastila, ki pritečejo vodji nemške menšine v naši državi.

Bolgarski glas o generalu Metaxasu

»Utro« z dne 30. januarja je posvetilo umrlemu grškemu državniku Metaxasu umrlemu, v katerem se ocenjuje njegovo pomena za organizacijo grške vojske. Članek zlasti poudarja zaslug Metaxasove, da je vojsko popolnoma odgnil vplivu politike. Avtor članka je glavni urednik »Utra« g. Tanev, ki poroča, da mu je v zadnjem razgovoru general Metaxas med drugim dejal tudi tole:

»Vojska je instrument naroda. Kot taka mora ostati vedno popolnoma pasivna napram vsem političnim in notranjim vprašanjem. Kadar se začne vojska mešati v politiko, s tem že opušta svojo vzvišeno nalogo, ki ji je namenjena. V takem primeru ne služi več narodu, marveč postaja organ posameznih strank ali oseb. Vojska se s tem prebavlja v vojni instrument politike in posameznih oseb ter preneha biti instrument vsega naroda. Zato je bila moja prva skrb, da sem zavrli

Namakanje perila olajša pranje!

To se občuti, če se vzame za namakanje ženska hvala. Med namakanjem bo namreč večina madežev izginila iz perila. Ostala nesnaga se z majhno porabo mila in brez truda izpere.

ŽENSKA HVALA

dobro namočeno, napol oprano

politiko v vojski ter sem strogo pazil, da je ves narod dobil neomejeno zaupanje v svojo vojsko.

Sklicanje koncila?

»Neue Zürcher Zeitung« doznava iz Rima, da je papež Pij XII. nedavno izrazil željo, da bi se takoj po sedanjih vojni sestal v Rimu koncil, ki naj bi se ga udeležili kardinali, nadškofi in škofi vsega katoliškega sveta. Priprave za ta koncil so se že začele. Vprašanje koncila je bilo te dni na dnevnem redu svete kongregacije pod vodstvom kardinala Francesca Marmaggi. Od 25 članov kongregacije se jih je 19 izreklo za sklicanje koncila. Sklep bo sedaj predložen v dobritev vsem udeležencem koncila, in sicer 10 patriarhom, 221 nadškofom metropolitom, 37 nadškofom in 940 škofom. Ob tej priliki naj se razčisti tudi vprašanje, ali naj bi se poleg navedenih udeležilo koncilu še 772 ritualnih škofov 72 prelato, 306 apostolskih vikarjev in 128 apostolskih administratorjev, v kolikor nekateri izmed teh ne vrše funkcij, ki jim že dajejo pravico do udeležbe na koncilu. K omenjenim prelatom je treba šteti tudi sedem kardinalov, ki nimajo škofskega naslova.

Rusija in mednarodni položaj

O priliki 17. obletnice Leninove smrti je več vodilnih ruskih listov napisalo članke, ki prikazujejo med drugim tudi mednarodni položaj Sovjetske Rusije. List »Kommunistična pravda« je v tej zvezi napisal: »Vojaška slabost naše države je, kakor je dejal ščerbakov na Leninovi proslavi, sedaj že davna prošlost. Naslanjajoč se na svojo gospodarsko in obrambno moč, vodi SSSR neodvisno politiko, ki upošteva samo interese sovjetske države. Mi ne moremo brez interesiranja opazovati ničesar, kar se dogaja izven sovjetskih mej. Mednarodni položaj je prav sedaj precej zapleten in v njem lahko nastopijo različna presenečenja. V takšnih razmerah je nujno potrebno, da pokažemo vso čujčnost v vprašanjih zunanje varnosti in udržitve vseh naših položajev. Zato mislimo, da nima pri nas nihče pravice, da bi spal na javoričnik.«

Naloge nemških letalskih sil na Siciliji

Po angleških informacijah, ki jih navaža časopisna agencija »Exchange«, je opaziti v zadnjem času večje nemške priprave na novih letalskih na Siciliji, po katerih bi se dalo sklepati, da se bliža nova faza letalske vojne v takozvanem Sicilskem prelivu. Sicilija je oddaljena od afriške obale le kakih 140 km, skozi ta ozki preliv pa vodi britanska imperialna pot iz Atlantika preko Gibraltarja dalje proti Suez in Daljnemu vzhodu. Varnost tega prehoda je prav tako življenjskega pomena za oskrbo tako zvezne nileške armade kakor za preskrbo Grčije. Tu stoji nemški letalski zbor pred podobnimi nalogami kakor oni ob Kanalu. Njegova bližnja naloga bo, da ta prehod s svojim stalnim ogrožanjem popolnoma zapre. Ker bodo verjetno tudi tu, kakor ob Kanalu, uporabljeni predvsem nemški strogolavci, bodo angleška letala postavljena pred enake naloge kakor ob angleški obali. Angleži pa se zanašajo na svojo izkušnjo doma in izvežbanost svojih pilotov, ki so s podobno nemško napadalno taktiko že imeli opravka.

Sokol

Nova načelnica ljubljanske sokolskega okrožja. V večerjanje poročilo o zboru načelnikov in načelnice ljubljanske sokolskega okrožja se je vrnila pomota. Pravilno mora biti: za načelnico ljubljanske sokolskega okrožja je bila izvoljena sestra Marta Podpečna, (Sokol I. Ljubljana-Tabor). 1. po načelnica je sestra Kruhar Zdenka (Ljubljana-Moste) in 2. po načelnica sestra Olga Pavšičeva (Ljubljana III.)

Iz življenja na deželi

ŠMARJE PRI JELSAH. Širilo se veseli, da bo Celje dobilo avtomatsko telefonsko centralo, h kateri bodo priključene vse bližnje pošte. Koristno bi bilo, če bi gospodarski krogi v šmarski dolini storili potrebne korake, da bi šmarje, ki so sedaj mnogih oblastev, bile priključene avtomatski centrali v Celju. Prav tako važna v gospodarskem in turizmprometnem pogledu bi bila priključitev Rogaske Slatine. — Pred nekoli meseci je začel obratovati premoženik Babna gora. Ugotovili so bogato žilo premoga z visoko gošino kapaciteto. Neveščnost pa so zaradi tega, ker Babna gora nima dobre prometne zveze s šmarjem. Zato bi bilo koristno, da bi se naša delavca dela na občinski cesti iz šmarja do Sv. Štefana. — G-s'ska četa bo priredila na pustno nedeljo zvečer veselico, popoldne na bo uprizorila Nuščevo veselolgo »Sumljiva oseba«. Sosedna društva so nespošena, da ta dan ne prirejajo dramskih predstav.

SV. BENEDEKT. V dne 18. do 24. januarja je Higijski zavež v Ljubljani na turneji po Slovenskih gorah tudi pri nas priredil higieniko razstavo s predavanji o osnov. zdravstva g. dr. Weikla in zaščitne sestre gđe. Maestnikove. Da je bila zamisel zavodnega direktorja dr. Pirca pravilna, je pričela velika udeležba prebivalstva, saj posredni dan je obiskalo razstavo 350 ljudi. Predavanja so bila spremljana s filmi in skiptičnimi slikami. Ker je bila razstava posvečena

v glavnem pravilni negi naših dojenčkov, je gđe. zaščitna sestra obiskala tudi domove vseh mater z dojenčki in ob tej priliki dajala nasvete. Končno je bilo 75 mater obdarovanih s potrebnimi dojenčkov. Vsa darila so bila vredna okoli 6000 din, za kar gre zahvala »Društvu prijateljev Slovenskih goric«. Vsem za nesebično delo ponovno iskrena zahvala. Higij. zavodu pa naj bo zanimanje ljudstva, vzpodbuda za nadaljnje delo.

Iz Ptuja

— Zdrženje trgovcev za mesto je v preteklem letu na občnem zboru izvršilo za častnega predsednika g. Franja Lenar. ta, ki si je kot dolgoletni predsednik združenja pridobil mnogo zaslug za trgovstvo v Ptuju. Preteklo sredo ko je g. Lenart obhajal god se je zglasila pri njem deputacija trgovcev ter mu izročila listino, umetniško delo orof. Frana Mihelića. Slika predstavlja Ptujski trg z gradu.

— Mestna občina in dobrodelna društva so v tekoči zimi že po svojih močeh nudila podporo družinam, ki nimajo sredstev za preživetje. Ker pa je beda in pomanjkanje klub dosedanjim potrebam številnih družin zelo veliko in so vsa razpoložljiva sredstva že izčrpana se je pri mestnem ozdravstvu v Ptuju k-kor po ostalih krajih naše države ustanovil odbor za zimsko pomoč, ki si je nadel nalogo organizirati nadaljnje zbiranje prispevkov. Člani odbora v tekočem tednu zimski pomoči zbirajo prispevke od hiše do hiše. Zunan prosilci prav vse mešane, ki žive v urejenih premoženih razmerah, da prispevajo po svojih močeh, bodisi v denariu ali v naravnih dobrinah.

— Zvočni kino bo predvajal danes in jutri ob 20. uri indijski vefilm »Geronimo« (Odobniki). Od predtave v četrtki je namenjen čisti dobiček za zimsko pomoč.

Iz Zagorja

— Predavanje o naših mladih članh jadranske sekcije v Zagorju bo danes v kinu »Triglav«. Predavanje g. Baumgartna bo s skiptičnimi slikami. Dolžnost nas vseh je, da se udeležimo in vlijemo poguma mladim pripadnikom letalstva.

Iz Trbovelj

— Namesto venca na grob učiteljice ge. Julci Rakove in gospe Ane Festanove, matere učiteljice ge. Pavle Begove, je darovalo učiteljstvo I. državne dekliske šole v Trbovljah ženski podružnici CMD zmesek din 120. Iskrena hvala!

— Zaradi zastupljanja nezastitene divjačine, lisic in drugih roparic, bo uprava rudnika TPD v Trbovljah polagala do 31. marca t. l. strup v svojih lovskih revirjih in sicer v plazovju pod Retjem ter po pečevju na obronkih Bukove gore v oddaljenosti 400 m od hiš in 200 m od javnih poti. Prebivalstvo se opozarja, da je nevarno najdeno poginulo divjačino uživati ali drugače uporabljati. O vsaki najdbi naj se obvesti lovski upraviteljec.

— Dramatski odsek Škola v Mokronogu bo gostoval v nedeljo zvečer 9. t. m. v Sokolskem domu v Litiji s sodobno veselolgo »Lopovščine«. Mokronoško sokolsko igralsko družino vodi nekdanji naš član, splošno priljubljeni brat Spat. Da bo igra vzorno podana, vemo vsi, ki brata Spata poznamo zato smo priprani, da bo dvorana razprodana. Kdor le more, naj si kupi vstopnice vnaprej.

Iz Novega mesta

— Rojstniška skupina Novo mesto in okolica bo imela 9. t. m. ustanovni občni zbor.

— Glasbeni večer. Unija za zaščito otrok v Novem mestu bo priredila koncert, ki bo v četrtek 6. t. m. ob 20. uri v dvorani Sokolskega doma v Novem mestu. Umetniško vodstvo koncerta je prevzela naša odlična glasbena pedagoginja

in pianistka gđe. Edita Logerjeva. Predstavila nam bo nekaj svojih učenk. Nadalje sodelujeta naša priznana pevca-solisti ga. Draga Vidmarjeva, soproga sreskega načelnika, in g. Ivan Rueh, poštni uradnik. Oba sta se solala na ljubljanskem konservatoriju. Poseben umetniški užitek pa nam bosta pripravila s'ušatelj violinskega oddelka Glasbene akademije v Ljubljani g. Kajetan Burger in gđe. Edita Logerjeva, tudi odlična s'ušateljica Glasbene akademije, ki bosta zaigrala Brahmsovo sonato v A-duru za violino in klavir. Opozarjamo na glasbeni večer, ki bo nudil obiskovalcem lep umetniški užitek, naši siromašni deci pa mnogo radosti in veselja.

— Kaj je z Obrtniškim združenjem. V Novem mestu so obstojale, leta in leta prav dobro in za stan koristno delovale, prav dobro in za stan, korist delovale. Lansko leto pa je prišlo do razpusta posameznih združenj z nalogom, da se vse zadruge — združijo v skupno Obrtniško združenje. Sprito tega so vse posamezne zadruge (razen ene) predale svoje poslovne knjige provizoričnemu odboru celotnega združenja, ki je sklical občni zbor novembra lani. Dan ali dva pred obnim zborom pa je politična oblast občni zbor prepovedala brez navedbe vzroka. Obrtna zbornica pa je znova in znova zahtevala sklicanje občnega zbora. Občni zbor je bil sklican za nedeljo 2. t. m. Vendar ga je politična oblast znova prepovedala. Sprito omenjenih zborov je nastalo med obrtniki nezadovoljstvo. Nemalo začudenje pa je s tem v zvezi nastalo med obrtniki, ko je sobotni Slovenec objavil obvestilo nekega L. Ciglerja, ki se je predstavil javnosti kot tajnik Obrtniškega združenja, da občnega zbora v nedeljo 2. t. m. ne bo.

Poskušen požig

Tržič, 4. februarja

Ko je prišel danes jutraj čevljarji vajenec Anton Černivec pred delavnico bivše Čevljarske zadruge »Ljubelje« v Usnjarski ulici, k. jo ima zdaj v najemu Ivan Krndjaj iz Ljubljane, da bi jo odprl, je našel zunanja vrata naslonjena, notranja pa nezaklenjena. Ko jih je odprl, je bil v delavnici en sam gost oblak dima. Poklical je sosedo Justina Malija, s katerim sta šla v delavnico. Ugotovila sta, da je nekdo zažgal lepila in kemikalije, nato pa zbežal. Požigalec je pustil v delavnici ožgan čevlje in suknjo. K sreči so notranja vrata na vzmetih, tako da so se sama zaprla in je dim ogenj zadušil, sicer bi nastal velik požar, ki bi ogrožal tudi sosedne objekte. Škoda ni velika, gorelo je nekaj odpadkov in lepila, osmojena so tla in nekaj miz. Vsa delavnica je polna saj. Orožniki preiskujejo zadevo. Delavnica je bila zavarovana za 150.000 din.

V hladnih dneh Vas kozareček

BERMET-VINA

obvaruje nripe. — Gostilničarji ga lahko naročite že majhen soček. — Zahtevajte povsod le

BERMET B. MARINKOVA iz SREMSKIH KARLOVCEV. Fruška gora.

Knjigoveški

rezilni stroj

rahljen v dobrem stanju, okoli 70 cm širok — ponuditi knjigarni Sretna Stefanovića, Niš.

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM

WIENER MESSE

9. DO 16. MARCA 1941.

POLJEDELSTVO (vsi poljedelski stroji) — VRITARSTVO — SADJARSTVO — VINOGRADNIŠTVO — RIBOLOV IN RIBOGOSTSTVO — CEBELARSTVO — KEMIČNA INDUSTRIJA — MLEKARSTVO — KLETARSTVO.

Na področju Tehničnega velesejema

Avtomobilska in motociklistična razstava

Prijave najpозnejše do 10. februarja.

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. Kulhanek, počastni zastopnik za Dravsko banovino in banovino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, tel. 51-85.

H. Pfannenstill, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel. 30-881.

Pogosti na vseh Seleznicah.

SPORT

V Celju bo sto in sto tekmovalcev

Po prijavah sodeč bo udeležba na I. zletu slovenskih smučarjev ogromna

V Celju bo sto in sto tekmovalcev. Po vsej Sloveniji se v teh dnevih množijo pripravljajo na prireditve v okviru I. zleta slovenskih smučarjev v Celju. Prijava napoveduje že sedaj ogromno število 526 tekmovalcev v vseh različnih smučarskih disciplinah. Na startu se bodo torej tamkaj javili vsi naši najboljši predstavniki smučarskih disciplin, razen pešci-cestnih, ki so zdaj odsotni na tekмах za svetovno smučarsko prvenstvo v italijanski Cortini. Zato je gotovo, da bodo te celjske tekme prinesle krasne borbe in odlične rezultate, kakršnih morda doslej še nismo za- beležili na slovenskih smučarskih. Razen naših tekmovalcev je napovedan tudi prihod številnih smučarjev iz Hrvaške in ostalih banovin.

Spored v podrobnem

Petek, 7. januarja: ob 17. zbiranje na stopnih številkah za vse tekmovalce v De- lavski zbornici Razlagova ulica. Ob 19. zbor vseh smučarjev, korporacij in zastop- nikov posameznih podzvez klubov, dru- štev in odsekov pred Narodnim domom. Ob 19.30 baklada po mestu. Ob 20. slavnostna otvoritev I. zleta slovenskih smučarjev pred magistratom. Ob 21. sestanek vseh zastopnikov v salonu hotela Evrope.

Sobota, 8. januarja: ob 9. vztrajnostni tek na 18 km. Ob 14. smuk za seniore pri Celjski koči. Ob 16. drsanje za prvenstvo Slovenije na drsališču SK Celja. Ob 19.30 drsalna produkcija na drsališču SK Celja. Ob 20.30 družabni večer v prostorih Na- rodnega doma.

Nedelja, 9. januarja: ob 7. služba božja z udeležbo smučarjev v telovadnici okoli- ške šole. Ob 9. slalom za seniore pri Celjski koči. Ob 10. slalom za mladino pri Celjski koči. Ob 10. tekmovalstvo v prostem drsanju za prvenstvo Slovenije. Ob 10. mladinski teki. Ob 10.30 slalom za dame pri Celjski koči. Ob 14. skoki za seniore in juniorje na skakalnici v Liscar pri Celju. Ob 18. razglasitev rezultatov, razdelitev da- rovin.

V nekaj vrstah

Smučarska tekma na Kumu

V nedeljo je Smučarski klub Kumu iz Tr- bovelj na Kumu priredil medklubski tek na 10 km, v katerem je nastopilo 23 tek- movalcev, članov 6 klubov. Tek se je za- čel na Dobovecu, od tod pa je proga vodila mimo smučarske zavetišča v Dolah ter mi- mo novega planinskega doma SmK Kuma v Čebulovo dolino ter po njej v Zavrže in od tod po gozdu skozi škofjo rizo nazaj na Dobovec. Proga je bila srednjetežka in so bili na njej najboljši tekmovalci nasled- nji:

1. Starman Lado 51:03, 2. Dekleva Milan (oba SmK Ljubljana) 51:38, 3. Stopar Branko (Ilirija) 52:02, 4. Korenin Franc (Lj.) 54:38, 5. Knez Rudi (SmK) 55:55. Posebno častno je mesto, ki je zasedel tekmovalca kluba prireditelja Rudi Knez, ki je v tej hudi konkurenci častno zastopal rudarske smučarje.

Smučarskemu klubu Kumu, ki je dvigal zanimanje za bel sport v črni revirju, gre vse priznanje in mu bo gotovo le še v vzpodbudo, da se od leta do leta za njego- ve prireditve prijavljajo vedno bolj re- nomirani tekmovalci. V ostalem je to letos že četrta uspešna klubova prireditev. V ne- deljo dne 16. februarja bo klub priredil še eno, in sicer v smuku z vrha Kuma na Savo pri trboveljski postaji, na katero že sedaj opozarja tekmovalce. Razpis bo še objavljen.

Obvezniški telesne vzgoje na smčeh v Celju

V nedeljo so bile pri Celjski koči izbir- ne tekme obveznikov telesne vzgoje v Ce- lju pod vodstvom referenta g. Ferija Ple- teršča. Ker bodo 15. in 16. t. m. v Celju medmestne tekme vseh obveznikov iz drav- ske banovine, je bilo treba določiti celjske reprezentante. Tekmovanje je bilo na 6 km in v slalomu. Vse tekme so bile pri Celjski koči, kjer je bilo dovolj snega. Na 6 km so pokazali obvezniki, da teki v Celju je niso tako zanemarjeni, čeprav se ta di- sciplina tako malo goji. Na startu se je prijavilo 17 tekmovalcev, od katerih jih je prišlo na cilj 15 po naslednjem vrstnem redu: 1. Tone Kos 36:57, 2. Boris Pšenič- nik 37:18, 3. Bogomir Košec 39:35, 4. Sa- lekar Franc 40:18, 5. Alojz Arlič 40:39. Popoldne je bila na okrog 300 m dolgi progi, ki je tekla izpod Tovsta in bila po- sejana s 18 vratič, tekma v slalomu, ki se ga je udeležilo 16 tekmovalcev obveznikov in 11 izven konkurence. Zaradi ledene po- dlage je bila proga precej težka. Vrstni red v konkurenci je bil naslednji: 1. Fric Dvor- šak 42:1, 2. Dominik Uršič 47, 3. Jože Ur- šič 52, 4. Bratomil Skok 57,4, 5. Vid Bra- tomil 1:046.

Prvenstvo klasične gimnazije v table-tenisu

Turnir se je odigral v semestru v telo- vadnici. Tekmovalo se je v moških in v singlu. Turnir je vodil g. profesor Fon Da- nilo.

Rezultati moštev: 1. 6.b (Sedej—Lipar), 2. 5.c (Bradeško-Pozeto), 3. in 4. si delita 7.c in 8.c (Jerneje—Rus, Merala—Stulbar).

rih in svečani zaključek izleta pred magi- stratom.

Znaki. Prav je, da se takoj po prihodu v Celje oskrbimo z izletnimi znaki. Vsa tekmovalca, smučar ali udeleženec naj no- si znak na prsih. Ta naj bo vidni način naše skupne smučarske manifestacije.

Prehrana. Naj nikogar ne skrbi prehra- na. Celjski trgovci, peki in restavracije se se dobro pripravili, da bodo mogli v za- dostni meri ugoditi vsem želodčnim potre- bam. Tudi zveza sama je oskrbela Celju zaenkrat 1500 kg moka za potrebe izletnih udeležencev.

Mladina. Vsem vodjem tekmovalnih skup- pin priporočamo, da naroče svoji mladini, naj prinese s seboj vsak nekaj kruha. Če bi ga v najslabšem primeru komu zmanj- kalo, naj ga ne zmanjka ravno najmlajšim. Skrbite za to.

Vodstvo izleta. Sporočamo vsem pod- zveznim funkcionarjem, da bo vodstvo iz- leta odpotovalo v Jesenice v četrtek ob pol 11. dop. Iz Ljubljane nadaljuje pot ob pol 14. uri. Vsi prizadeti funkcionarji naj bo- do točni, delegatov in funkcionarjev ljub- ljanske podzveze pa priporočamo, da se nam v Ljubljani pridružijo.

Snega dovolj!

Celje, 4. febr. Na razna povpraševanja in dvome o iz- vedbi I. zleta slovenskih smučarjev v Ce- lju obveščamo vse, ki se nameravajo ude- ležiti zleta od 7. do 9. t. m., da je v noči od ponedeljka na torek in včeraj čez dan zapadlo v Celju in okolici na staro podlago 40 cm novega snega. Zlet je torej zagot- ovljen. Zletna pisarna prične danes poslo- vati v poslojpu Delavske zbornice v Celju, kamor naj se vsakdo obrača. Klubi imajo navodila v že prejetih prospektih, ki se do- bijo tudi v pisarnah Futnika. Od 7. do 9. t. m. vsi v Celju! Tekmovanje za drsalno prvenstvo, ki bi moralo biti sprva v Celju, bo v Ljubljani.

Rezultati posameznikov: 1. Bradeško Stane (5.c), 2. Merala Marjan (8.c), 3. in 4. Stular Pavle (8.c) in Pregelj Ciril (5.b).

Pri tekmovalju moštev (moštev je na- stopilo 12) so se izkazali mlajši igralci (I. in II.). Pri posameznikih (bilo jih je 32) si je osvojil prvenstvo že znani igralec Bra- deško nad »stariima« rutinerjima. Meralom in Stularjem, katerima se je poznalo po- manjkanje treninga.

Iz poročila je razvidno, da klasična gim- nazija ni prva samo v šolskih uspehih in disciplini, ampak da se tudi na sportnem polju lepo uveljavlja. Želeli bi bilo le, da bi kumali vse gimnazije tekmovalce v table- tenisu, tej lepi in mladini primerni sportni panogi. Zanimanje med dijaki zanjo je ve- liko. Kaj če bi tekmovalje organizirali in vodili profesorji telovadbe na naših sred- nješolskih zavodih?

V hrvaški ligi bodo prihodnje nedeljo nadaljevali tekmovalje v tretjem kolu z naslednjimi srečanji: v Zagrebu Gradjan- ski—Železničar in Concordia—Bačka, v Sa- rajevu Sašk—Hajduk, v Osljeju Slavija—Hašk in v Splitu Split—Slavija (Varaž- din).

Dva občna zbora

SK Savica — agilen gorenjski klub

Strazišče pri Kranju, 2. II. V prisotnosti velikega števila članov je imel preteklo soboto SK Savica iz Strazi- šča svoj VIII. letni občni zbor. Otvoril ga je predsednik g. Benedik Evgen, ki je v kratkih jedrnatih besedah orisal delo kluba. Klub ima okoli 100 članov, kar pa je glede na veliki okoliš premalo. Finančno razmere v klubu so dokaj zadovoljive. Vrednost inventarja znaša okrog din 4.000, in sicer zato, ker klub nima lastnega igri- šča, ki je last občine. Za tem so sledila po- ročila načelnikov raznih sekcij, od katerih je zlasti nogometna imela mnogo uspehov. Klub je jesenski prvak gorenjske skupine II. razreda in je na najboljši poti, da si pripori vstop v I. razred. Prvenstvenih te- kem je bilo odigranih 8, ki so bile vse re- šene v lastno korist, razen ene neodloče- ne. Razlika golov je 28:8. Prijateljskih te- kem je bilo odigranih 27, od teh 14 doblje- nih in 4 neodločene. Tudi sicer je klub na dobrem glasu, saj kaz. odbor SNZ skoro ni imel opravka z igralci. Zlasti dobro je imel sportni dan, na katerem je sodelo- valo zlasti mnogo sportnikov z Jesenic. Iz poročila načelnika smučarske sekcije je razvidno, da je klub priredil več uspešnih tekem v okolici. Lahkoatletika in table- teniška sekcija sta še v razvoju, sicer pa klub nima tekalšča in drugih priprav, za kar se bo po pobirgal v bodoče.

Po kratkem odmoru je bil nato izbran novi odbor in sicer: predsednik g. Kern Dore, podpredsednik g. Benedik Evgen, tajnik Tepina Tinko, blagajnik Benedik Jo- ško, med tem, ko so bili za načelnike po- sameznih sekcij izvoljeni g. Celar Jože za nogometno, Benedik Evgen za lahkoatlet- sko, za tableteniško g. Bajželj Ljubo in za smučarsko Penko Stane. Častno razsodišče tvorijo gg. Kern Dore, Križnar Anton in Pogačnik Albin.

Po volitvah je naslovil na člane bivši šu- pan in gasilski prvak g. Križnar Anton ne- kaj pristranski besed, v katerih je pozval vse članstvo k vztrajnemu delu za procvit našega sporta.

Marijivi SK Korotan v Mežici

Preteklo nedeljo je bil v Senčevci gostil- ni v Mežici redni letni občni zbor domače- ga sportnega kluba Korotana. Po otvori- tivnih besedah predsednika Vehovca je zborovalce pozdravil zastopnik Koroške ko- learske podzveze iz Slovenje Gradca g. Bradač, ki je na kratko orisal sedanje raz- mere v kolearski organizaciji in svoja iz- javljanja zaključil s pozivom, naj se odbor potrdi, da bo letos pritegnil v klubove vrste še več mladine in jo tamkaj vzgoji v pravem narodnem duhu.

Iz poročila tajnika Haceta je bilo raz- vidno, da je klub lani tmel precej sej, pri- redil več iger in tudi veselico, predvsem pa dve dirki, in sicer prvo na progi Črna—Guštanj—Črna, drugo pa na progi od Me- žice do Dravograda in nazaj. Iz blagajni- škega poročila se je videlo, da je klubovo finančno stanje dovolj ugodno. Smučarski načelnik Zmagaj je moral povedati, da je njegova sekcija zaspala, ker je imela pre- več nasprotnikov, pa je vendar lani še iz- vedla tri dobre prireditve.

Po sprejeti razrešnici so bili v novi od- bor soglasno izvoljeni gg.: za predsednika doedanjli poštvovalni predsednik Vehovec Franc, za podpredsednika Zmagaj Avgust, za tajnika I. Hec Franc, za tajnika II. Kočan Tone, za blagajnika Stuphar Pepi, za tehničnega vodjo Peruš Stefan, za na- čelnika smučarske sekcije Vodovnik Ivan, za načelnika nogometne sekcije Kočan To- ne, za odbornike pa: Krivograd Valentin, Štruc Ignac, Urbanc Rudi, Hec Jože, in Sterže Jože. V nadzornem odboru sta gg.: Jaser Rudolf in Hudopisk Jože. Za delega- ta za občni zbor SKZ je bil soglasno izvo- ljine g. Kočan Tone, ki se bo udeležil tudi občnega zbora Koroške kolearske pod- zveze.

Ob 16.30 je predsednik zaključil to zbo- rovanje s pozivom vseh, naj se še z večjo ljubeznijo lotijo dela, za procvit kluba, o katerem nekateri govore, da je le na pa- pirju. Želeli bi, da bi takl, ki omalovažu- jejo delo podeželskih klubov, obiskali ta nedeljski občni zbor v Mežici, kjer bi se lahko prepričali, da ta klub ne počiva, tem- več marijivo deluje, ne samo na sportnem, temveč tudi na narodno obrambnem polju.

Občni zbor Koroške kolearske podzve- ze. Redni letni zbor Koroške kolearske podzveze v Slovenjem Gradcu bo v nedeljo dne 16. t. m. ob 16. v posebni sobi restav- racije pri Golobu v Slovenjem Gradcu. Udeležba za vse klube strogo obvezna. Če ob napovedani uri občni zbor ne bo sklep- čen, bo pol ure pozneje občni zbor ne glede na udeležbo.

Ilustrovane sportske novosti šte. 10. objavljajo za nas najbolj zanimivo poročilo o nedavnem hokejskem prvenstvu na ledu, ki ga je spet osvojila Ilirija. Iz lepega po- ročila moramo »prepisati« zadnji odstavek, ki ugotavlja značilno dejstvo, da Ilirija za ta naslov od zveze v Zagrebu ni prejela niti pismene priznanice, kaj še pokaže ali plakete. »Tako je to, pravijo, kadar je zve- za v Zagrebu, prvak pa v Ljubljani.« — Med ostalimi članki je še mnogo zani- mi-vega o mnogih zadnjih dogodkih v našem sportu, da tudi o poteku prvih dveh dni tekmovalja za smučarsko svetovno prven- stvo v Cortini. Priporočamo! številke so po 1 din.

Bolniška pregrinjala

Poseben oddelk:

BANOVINSKE Sarajevske
TKALNICE PREPROG
ZAGREB, Gundulićeva 3.

Zahtevajte ponudbe

Obrt

Prodaj gostilno na deželi oseb, lastnici koncepte. Najmanjša minimalna. Mesečni in- kaso din 20.000. Pisme- ne ponudbe po »Ren- tabilno« na ogl. odd. Ju- tra. 2454-30

Razno

Učitelja (ico) za klavir in petje želim spoznati. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ura«. 2452-37

KAUČE

novi modeli po nizki cenah dobite pri E. Zakrajšek, tapetnist, Miklošičeva 34.

Grafolog

F.T. KARMAH sprejema obli- ske v Ljubljani v hotelu »Soča« od 9.—12. in od 3.—7. ure. — Ostane samo do 10. februarja

OTOMANE

v veliki izbiri kupite ugodno pri R. RADOVAN tapetnik, Mostni trg 18.

Sobe išče

opremljeno, pri tehni- ni šoli iščem za takoj ali s 15. febr. Ponudbe na kavarno Vesel, Miklo- šičeva. 2411-23a

Dopisi

Smučarko za skupne izlete iščem. Dopisi na podr. Jutra v Celju pod »Komna«. 2467-24

Stroji

Lesna industrija TROSTRANSKI SKO- BELNI STROJ za iz- delovanje ladijskega po- da, je prispel iz Nemčije še po ugodni ceni. Lud- vik Heršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Te- lefon 37-54. 2464-29

Se po starih

tovarniških cenah so dospeli: STRUZNICE (Fräzisions - Drehbänke) 200x1000—1500 mm z Norton - prestavami in vdelanimi elektromotorji ter VRTALNI STROJ, ki vrta do 30 mm, z vde- lanim elektromotorjem. Ludvik Heršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54. 2465-29

Pridelki

Fige za žganikrhu po naimzi: ceni prodajaz tvrda Ivan Jelačin, Ljubljana, Telefon 36-07. 36-35

Informacije

Vse vrste dokumentov v tu- in inozemstvu. Vazr. proskrib. proti ma- lemu honorarju posređu- na pisarna »Servis Biro« Ljubljana, Sv. Petra ce- sta 27-1, telefon 21-09. Izvršujemo korespon- denco v raznih jezikih! 1876-31

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo. Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pri- stopbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopis: in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglaš se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Vse oglaš se enkratno objavo oglasa Din 20.—

Službo dobi

Pletilce

na Cotton-strojib ite »Moravija« tovarna pletenila s d. Beograd Cirila in Metoda ul. št. 6 Ponudbe pismene ali osebno v pisarni po- nudiha naznačite vso dobo dosežanega dela na Cotton-strojib. 2263-1

Frizer

Iščem mlajšega pomoč- nika, najraje začelnika. Kunčič Ivan, Zirovnica na Gorenjskem. 3407-1

Praktikantko

Iščemo za pisarno in kladišče. Ponudbe a- liko pod »Takoj« na ogl. odd. Jutra. 2435-1

Brivskega

pomočnika mlajšega, dobrega, takoj sprejem. Miro Lan- gerholc, Planina pri Ra- keku. 2433-1

Postrežnico

pošteno, za vsa dela, iščem za dopolnilo. Gle- dalska ulica 4-1, desno. 2444-1

Sprejemem

2 mlazarica pomočnika za pohotilo. Cimerman, D. M. v Polju 111. 2426-1

Brivski pomočnik

prvo vrstnega delavca. dobi- takoj stalno službo. Po- nudiha na Glavko Cene, Jesenice, Gor. 2447-1

Natakarico

kavdije zmožno, proti plačilu in osebni, za sa- motojzno vodstvo gostil- ne v šiki sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 2453-1

Dva urarska

pomočnika za takoj ške A. Janko, urar, Maribor, Tedenska plača din dir. 400 do 500. 2469-1

Postrežnico

dnevno od 6. do 9. išče- mo. Iorjiska 19. 2425-1

Službe išče

Korespondent in računski uradnik, več strojeopisa v slovenskem, nemškem in srbohrvaškem jeziku, v trgovski in teh- ničnih stroki ter za vloge na obvlada, išče popoldanske zaplative, tudi po par dni v mesec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Sposoben 31«. 2459-2

Prodajalko

ki je zmožna sama vo- diti trg z mel. blagom, sprejemem. Ponudbe po- »Pozitnost« na ogl. odd. Jutra. 2434-2

Natakarica

išče službo, kjerkoli. Po- nudiha na podružnico Jutra, Jesenice pod »Za- četnica«. 2446-2

Boljša mlada

gospodična čeane zunanosti, želi mesto natakarice, ali kaj sitnega. Cenjene ponudbe poslati na po- družnico Jutra v Celju pod značko »Boljša«. 2466-2

Prodaj

Nemški bokser

redko lep samec, napro- daj. Ponudbe na oglaš in odd. Jutra pod šifro »Stammarum«. 2448-6

Pouk

V privatno

gimnazijo sprejemam one, ki se žele pripraviti za privatne in razredne izpite, do 9. fe- bruarja. Informacije Zrinjskega c. 7-II. 2216-4

Se po starih

tovarniških cenah so dospeli: STRUZNICE (Fräzisions - Drehbänke) 200x1000—1500 mm z Norton - prestavami in vdelanimi elektromotorji ter VRTALNI STROJ, ki vrta do 30 mm, z vde- lanim elektromotorjem. Ludvik Heršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54. 2465-29

Pridelki

Fige za žganikrhu po naimzi: ceni prodajaz tvrda Ivan Jelačin, Ljubljana, Telefon 36-07. 36-35

Informacije

Vse vrste dokumentov v tu- in inozemstvu. Vazr. proskrib. proti ma- lemu honorarju posređu- na pisarna »Servis Biro« Ljubljana, Sv. Petra ce- sta 27-1, telefon 21-09. Izvršujemo korespon- denco v raznih jezikih! 1876-31

Parcela naprodi v Višmarju, št. Vidu, in v Mednem ob Savi. Pojasnila Viš- marje 78, nasproti Mi- zarke nasruga. 1903-20

Hišo ali parcelo

v bližini Kranja, škofje Loke, Ljubljana. Kupim — do 60.000 din. Pačam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šifra« din 60.000. 2457-20

Posestvo

v vsaki veličini do 300 orajov (prednost gospo- dno) želim kupiti. Po- nudiha na ogl. odd. Ju- tra pod štev. »456«. 2456-20

Parcela

naprodi v šiki med rimsko in staro mitico ob tramvaju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna cena«. 1904-20

Prehrana

Kateri gospod

upokojenec bi mi hotel pomagati iz- delati hišo, v bližini Kranja in bi imel zelo doberno stanovanje. — Naslov v vseh posl. Ju- tra. 2419-14

Stanovanja

Državni uslužbenec

išče enosobno stanova- nje za 1. marec, ponud- be po »Pafnik redene« na ogl. odd. Jutra. 2418-21a

Trisobno stanovanje

v središču mesta, blizu- za maj pod »Nova hiša« na ogl. odd. Jutra. 2437-21a

Trisobno stanovanje

komfortno, visokopri- stično, mirna, prijazna lepa, blizu centra, se odda mirni, odrasli du- šini s 1. marca. Dopis! na ogl. odd. Jutra pod »Ilirija 1150«. 2440-21a

Soba odda

Sostanovalec

sprejemem v svo osebno. Sv. Jakoba trg 5. 2422-23

Akademik

išče sost